

МАКРОМОДУЛЬ IX : МЕТОДОЛОГІЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ОСВІТИ

Зміст навчальної програми

Пояснювальна записка	458
Структура програми навчальної дисципліни	464
I. Опис предмета навчальної дисципліни	464
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	465
III. Програма.....	466
Змістовий модуль 1. Теорія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти	466
Тема 1. Класифікація наукових досліджень у сфері освіти. Поняття міждисциплінарного наукового дослідження	466
Тема 2. Основні положення методології міждисциплінарного наукового дослідження	473
Питання до модульного контролю 1	479
Список рекомендованої літератури до змістового модуля 1	480
Змістовий модуль 2. Практика міждисциплінарних досліджень у сфері освіти	484
Тема 3. Відбір та класифікація методів міждисциплінарного дослідження сфері освіти	485
Тема 4. Технологія проведення міждисциплінарних досліджень у сфері освіти	492
Питання до модульного контролю 2	499
Список рекомендованої літератури до змістового модуля 2	500
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Методологія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти»...	504
V. Карта самостійної роботи студента.....	506
VI. Контроль за індивідуальною роботою студентів	507
VII. Підсумковий модульний контроль	508
VIII. Список рекомендованої літератури до всього курсу	510
Основна література.....	510
Додаткова література.....	513

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сучасний етап розвитку наукового знання пов'язаний з формуванням нових дослідницьких підходів, які ґрунтуються на міжпарадигмальній інтеграції різних наук, діалозі ідей та концепцій. Прориви у сфері науки, освіти та технологій в інформаційному суспільстві неможливі без кооперації зусиль дослідників різних галузей наукового знання, оскільки проблеми об'єктивної реальності у швидкозмінному світі є складними, комплексними, динамічними та невизначеними. За таких умов при проведенні досліджень зростає значення й актуальність взаємодії різних галузей наукового знання, дисциплін та субдисциплін, що вимагає розширення меж дисциплінарних досліджень.

Розглядаючи міру повноти пізнання навколишнього світу як критерій класифікації наукових досліджень, можна виокремити чотири основні підходи до проведення наукових досліджень: дисциплінарний, міждисциплінарний, мультидисциплінарний (полідисциплінарний) та трансдисциплінарний.

Дослідження, здійснені у межах дисциплінарного підходу – це дослідження, що проводяться у рамках однієї науки, обмежені її об'єктом і предметом, методологією, методами та методиками. Зростаюча необхідність вирішення складних проблем, які виходять за межі можливостей однієї науки, а значить і дисциплінарного підходу, зумовила необхідність розширення традиційної дисциплінарної методології. Усе більшого значення в науці набуває міждисциплінарний підхід, який забезпечує при виконанні наукових досліджень поєднання різних галузей наукового знання (природничі, суспільствознавчі, гуманітарні науки) щодо різних аспектів вирішення складних проблем і розширення, набутого різними науками, досвіду за рахунок міждисциплінарного співробітництва.

Міждисциплінарні дослідження – це дослідження, які передбачають взаємодію різних галузей наукового знання у вивченні одного й того ж об'єкта складної реальності. Міждисциплінарні дослідження забезпечують інтеграцію інформації, фактів, методів, наукових концепцій і/або теорій з метою отримання нового, цілісного, когерентного знання про реальне явище.

Міждисциплінарність у контексті навчального курсу виявляється у використанні для розгляду складного явища, комплексної проблеми,

багатоаспектної події, факту або досвіду методології та мови більш ніж однієї дисципліни. На відміну від дисциплінарного підходу, міждисциплінарний підхід не обмежує знання, а створює умови для реалізації зв'язків між різними науками, здатними забезпечити при вивченні об'єкту дослідження необхідні та достатні, знання, зосереджуючись при цьому на власному предметі у цілісному явищі (об'єкті дослідження). Міждисциплінарний підхід вирішує існуючі у предметній системі навчання протиріччя між розрізненим засвоєнням знань і необхідністю їх синтезу, цілісного та комплексного застосування на практиці, у діяльності та житті людини.

Накопичення результатів міждисциплінарних досліджень у схожих галузях дисциплінарних знань приводить до появи нових мультидисциплінарних підходів. Найвищим рівнем організації наукового знання, що здобувається відразу на декількох рівнях узагальнення і відкриває широкі можливості для взаємодії різних наук при вирішенні комплексних проблем природи та суспільства, є трансдисциплінарний підхід.

Логіка сучасних наукових досліджень стимулює інтеграційні процеси як в науці, так і в освіті. Розвиток освітньої галузі сьогодні зумовлюється як зовнішніми чинниками, так і власним саморухом, спрямованим на забезпечення відповідності вимогам конкретної історичної доби. Задля вирішення проблем системного функціонування й розвитку сучасної сфери освіти потрібно подолати обмеження традиційного дисциплінарного мислення і повною мірою використовувати можливості міждисциплінарної методології у дослідженнях сфери освіти. Тільки за таких умов можна вивести освіту за відомчо-галузеві бар'єри і надати їй сучасної сутності як сфері, дотичної до всіх інших сфер суспільства, і такої, що суттєво впливає на досягнення загальнонаціональних інтересів і пріоритетів нашої держави.

Міждисциплінарність все більше стає ознакою сучасних досліджень у сфері освіти, відображаючи її інтегрований характер та складність як суспільного феномену. Саме тому сьогодні в освіті, у межах нового наукового напрямку інтегрованого дослідження сфери освіти – освітології, активно розвиваються галузі наукового знання суміжні з освітою, такі як: освітня політика, економіка освіти, соціологія освіти, управління освітою, освітнє право, філософія освіти тощо. Дисципліни, що їм відповідають, складають базовий зміст освітологічної підготовки, а фахівці, причетні

до сфери освіти, мають опанувати міждисциплінарну методологію досліджень, яка дає змогу системно вирішувати проблеми освітньої галузі.

Навчання магістрантів за міждисциплінарною навчальною програмою «Освітологія» повинно забезпечувати їхню підготовку до розв'язання складних комплексних проблем розвитку сфери освіти, професійно-педагогічної діяльності, які можуть вирішуватися виключно на міждисциплінарному або більш високому рівні інтеграції наук. Відтак магістранти – майбутні управлінці в галузі освіти, мають оволодіти методологією міждисциплінарного наукового дослідження для знаходження конструктивних оптимальних рішень розвитку освіти.

Робоча навчальна програма з дисципліни «Методологія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів відповідно до навчального плану спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом».

Навчальна дисципліна «Методологія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти» укладена згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання та є останнім (восьмим) макромодулем міждисциплінарного навчального курсу «Освітологія».

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Відповідно до навчального плану спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом» загальний обсяг дисципліни складає півтора залікових кредити (54 години), що об'єднує всі види навчальної діяльності студента: аудиторні заняття (24 годин), самостійна робота (30 годин), індивідуальна робота (4 години), контрольні заходи (модульний контроль, підсумковий модульний контроль). Вивчення навчальної дисципліни завершується підсумковим модульним контролем у формі захисту заліку.

Програма складається із двох змістових модулів. Кожний змістовий модуль містить за кожною темою, яка входить до даного модуля, опис повного циклу підготовки з теми за змістом, організаційними формами

навчання, видами контролю. Структура опису кожної теми включає: назву теми; основні поняття теми; зміст лекцій; зміст семінарських занять; зміст самостійної роботи; зміст індивідуальної роботи з теми; питання або завдання для модульного контролю; список літератури до теми (основний і додатковий).

Програма визначає обсяги знань, якими повинен опанувати магістрант відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «Методологія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень магістрантів.

Навчальна дисципліна «Методологія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти» є теоретичною і методологічною основою професійної підготовки магістрантів до професійно-педагогічної та управлінської діяльності.

Мета курсу «Методологія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти»: забезпечити формування методологічних знань для здійснення інтегрованого підходу до досліджень сфери освіти на міждисциплінарному рівні, формування методологічної культури й розвиток професійно-значущих якостей управлінців, їх здатності комплексно вирішувати проблеми розвитку сучасної освіти.

Завдання вивчення дисципліни:

- формування методологічних знань щодо цілісного дослідження сфери освіти у різних площинах, вимірах, співвідношеннях та взаємозв'язках;
- формування знань про закономірності і тенденції дослідження розвитку сучасної освіти;
- поглиблення знань з освітології та дисциплін, що складають зміст освітологічної підготовки;
- формування знань про специфічні риси дослідження сфери освіти;
- засвоєння сутності і класифікації типів наукових досліджень;
- формування знань про міждисциплінарні, мультидисциплінарні та трансдисциплінарні дослідження;
- опанування знаннями щодо відбору та класифікації методів міждисциплінарного дослідження у сфері освіти;

- оволодіння технологіями проведення міждисциплінарних досліджень у сфері освіти;
- створення методологічної бази для прикладних досліджень у сфері освіти;
- формування у студентів наукового світогляду та методологічної культури;
- розвиток інтелекту, творчих якостей магістрантів, здатностей до науково-дослідницької та інноваційної діяльності.

Місце курсу в професійній підготовці фахівця. Зміст навчальної дисципліни «Методологія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти» складений з урахуванням того, що магістранти прослухали теоретичні курси з загальної педагогіки, психології та опанували навчальний курс «Методологія і методи педагогічних досліджень». Навчальна дисципліна «Методологія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти» є макромодулем міждисциплінарні навчальної програми «Освітологія» і логічним завершенням її вивчення; спрямована на розвиток методологічної культури, професійно-значущих якостей управлінця, його здатності до науково-педагогічної та інноваційної управлінської діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Методологія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти» **магістрант має:**

- засвоїти науковий тезаурус міждисциплінарних досліджень у сфері освіти;
- виявляти та аналізувати тенденції розвитку освітньої галузі;
- опанувати систему знань щодо методології та технології проведення міждисциплінарних досліджень у сфері освіти;
- здійснювати відбір необхідних методів для міждисциплінарних досліджень у сфері освіти;
- удосконалити вміння й навички самостійної навчальної роботи, збирання, опрацювання й аналізу наукової інформації та методичних джерел;
- навчитися оформлювати власні дослідження відповідно до вимог, визначених програмою навчального курсу;
- сформувати власний стиль наукової, професійно-педагогічної діяльності, професійного спілкування;
- розвивати вміння й навички неперервного самовдосконалення;

– розширити свій науковий світогляд, підвищити рівень методологічної культури, удосконалити дослідницькі уміння.

Зміст самостійної роботи з курсу «Методологія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти» спрямований на поглиблення теоретичних знань, дослідницьких умінь та формування наукового світогляду, розвиток методологічної культури відповідно до змісту навчальної дисципліни, самостійного мислення, професійно-значущих і творчих якостей, здатності до інноваційної діяльності, вмінь щодо здобуття, обробки та аналізу наукової інформації та методичних джерел, самовдосконалення. Усе це має сприяти професійному розвитку та саморозвитку майбутніх управлінців, підготовці їх до інноваційної професійно-педагогічної та управлінської діяльності.

Від магістрантів вимагається:

1. Ведення тематичного словника.
2. Опрацювання наукових джерел із кожної теми за формою, яка обирається самостійно (конспект, тези, план, таблиця, схема, висновки тощо), з визначенням особистого ставлення до змісту роботи (за бажанням).
3. Доповнення списку рекомендованих джерел до кожної теми науковими працями, які студент підібрав самостійно і які відображають напрями його магістерської праці або наукових уподобань.
4. Порівняння викладу (або змісту) матеріалу з певного питання в різних джерелах.
5. Формувати й висловлювати власну думку щодо питань проблемного характеру відповідно до кожної теми, здійснювати пошук засобів їх вирішення.
6. Виконання завдань на розвиток рефлексивних умінь, аналіз і самооцінку власної професійно-педагогічної та управлінської діяльності, професійно-значущих рис своєї особистості.

Наприкінці вивчення курсу важливо проаналізувати оцінку магістрантами якості його засвоєння в цілому та за окремими темами. Доцільно проаналізувати зміни в науковому світогляді кожного магістранта щодо рівня сформованості його методологічної культури та дослідницьких умінь.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	Напря́м, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 1,5 кредити</p> <p>Змістові модулі: 2 модулі</p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): 54 години</p> <p>Тижневих годин: 2 години</p>	<p>Спеціальність 8.18010020 «Управління навчальним закладом»</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»</p>	<p>Нормативна Рік підготовки: 1/2 Семестр: 1/2</p> <p>Аудиторні заняття: 24 годин, з них:</p> <p>Лекції (теоретична підготовка): 8 годин</p> <p>Семінарські заняття: 8 годин</p> <p>Індивідуальна робота: 4 години</p> <p>Самостійна робота: 30 годин</p> <p>Модульний контроль: 4 години</p> <p>Підсумковий модульний контроль¹¹: 2 години</p>

²² Форма підсумкового модульного контролю обирається викладачем в залежності від обсягу та вивчення матеріалу та цільової аудиторії.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторні	Лекції	Семінарські заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота Модульний контроль
Змістовий модуль 1. Теорія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти							
1.	Класифікація наукових досліджень у сфері освіти. Поняття міждисциплінарного наукового дослідження	9	4	2	2		5
2.	Основні положення методології міждисциплінарного наукового дослідження	9	4	2	2		5
Разом:		20	10	4	4		10 2
Змістовий модуль 2. Практика міждисциплінарних досліджень у сфері освіти							
3.	Відбір та класифікація методів міждисциплінарного дослідження у сфері освіти	16	6	2	2	2	10
4.	Технологія проведення міждисциплінарних досліджень у сфері освіти	16	6	2	2	2	10
Разом:		34	14	4	4	4	20 2
Всього за навчальним планом:		54	24	8	8	4	30 4

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ОСВІТИ

Основні поняття модуля:

Дисциплінарне дослідження; міждисциплінарне дослідження; мультидисциплінарне дослідження; трансдисциплінарне дослідження; науковий тезаурус міждисциплінарного дослідження; фундаментальне та прикладне міждисциплінарне дослідження; методологія міждисциплінарного наукового дослідження; міждисциплінарні методи; методологічні принципи міждисциплінарного дослідження.

ТЕМА 1.

КЛАСИФІКАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ОСВІТИ. ПОНЯТТЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

ЛЕКЦІЯ 1.

Дисциплінарні, міждисциплінарні, мультидисциплінарні та трансдисциплінарні наукові дослідження.

Міждисциплінарне наукове дослідження як процес і результат інтеграції різних галузей наукового знання. Ознаки міждисциплінарного наукового дослідження. Види та класифікації міждисциплінарних наукових досліджень.

Фундаментальні та прикладні міждисциплінарні наукові дослідження. Теоретичне та експериментальне міждисциплінарне дослідження. Колективне міждисциплінарне дослідження. Вимоги до проведення міждисциплінарного наукового дослідження. Вибір об'єкту, предмету міждисциплінарного наукового дослідження. Формулювання мети та розробка програми міждисциплінарного наукового дослідження.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 1.1.

Основні підходи до проведення наукових досліджень

План

1. Методологія проведення дисциплінарного дослідження.
2. Сутність міждисциплінарного підходу.
3. Мультидисциплінарний (полідисциплінарний) підхід у наукових дослідженнях.
4. Трансдисциплінарність та трансдисциплінарне наукове дослідження.

Список рекомендованої літератури до семінарського заняття 1.1.

Основна література:

Андреев В. И. Базовые закономерности развития образовательных систем / В. И. Андреев / Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Бушковская Е. А. Феномен междисциплинарности в зарубежных исследованиях [Електронний ресурс] / Е. А. Бушковская. – С. 152 – 155. – Режим доступу: <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/330/image/330-152.pdf>

Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.

Загвойська Л. Міждисциплінарні дослідження в контексті постнекласичної економіки [Електронний ресурс] / Л. Загвойська. – С. 48 – 53. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vide/2009_1/ve1_statti/ve1_zahvoyska.pdf

Киященко Л. П., Гребенщикова Е. Г. Современная философия науки: трансдисциплинарные аспекты: Учебное пособие / Л. П. Киященко, Е. Г. Гребенщикова. – М.: МГМСУ, 2011. – 172 с.

Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К.: В.Д. «Професіонал», 2004. – 113 с.

Краевский В. В. Науки об образовании и наука об образовании (методологические проблемы современной педагогики) / В. В. Краевский // Журнал «Вопросы философии». – 2009. – № 3. – С. 77 – 82.

Кремень В. Г., Льїн В. В. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму : монографія / В. Г. Кремень, В. В. Льїн; [Національна академія педагогічних наук України]. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 368 с.

Кремень В. Освіта в структурі цивілізаційних змін / В. Кремень // Освіта. – 2010. – № 47 – 48 (5430-5431). – С. 4.

Кропотова Н. В. Междисциплинарность как диалог профессиональных культур [Електронний ресурс] / Н. В. Кропотова. – С. 73 – 76. – Режим доступу: http://librar.org.ua/sections_load.php?s=sociology_demography&id=159

Меньшиков И. В. Содержание образования: самоорганизация междисциплинарности и проблема управления. [Електронний ресурс] / И. В. Меньшиков. – Режим доступу: <http://spkurdyumov.narod.ru/MenSan.htm>

Мультидисциплинарность научных исследований [Електронний ресурс] / Федеральный портал. – Режим доступу: protown.ru/information/hide/4457.html

Огнев'юк В. О., Сисосва С. О. Освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти / В. О. Огнев'юк, С. О. Сисосва // Рідна шк. : щомісяч. наук.-пед. журн. – № 4 – 5 (988-989), квітень-травень, 2012. – 80 с. – С. 44 – 51.

Парахонский А. П. Мультидисциплинарность научных исследований [Електронний ресурс] / А. П. Парахонский. – Медицинский институт высшего сестринского образования. Кубанский медицинский университет. Краснодар. – Режим доступу: http://www.econf.rae.ru/pdf/2009/06/Parahonskii_4.pdf

Пять основных трактовок трандисциплинарности (по Дж. Клейн) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/trasd/osnovnie-podxodi-k-traktovke.html>

Разработка междисциплинарных программ в области гуманитарного образования: опыт проекта Tempus JEP-27111-2006. – Ростов н/Д: НМЦ «Логос», 2009. – 166 с.

Сисосва С. О. Освіта як об'єкт дослідження / С. О. Сисосва // Шлях освіти: науково-методичний журнал. – К.: Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Асоціація працівників гімназій і ліцеїв України. – 2011. – № 2 – 48 с. – С. 5 – 11.

Сисосва С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підруч. для магістрів спец. «Педагогіка вищої школи» / С. О. Сисосва, Т. Є. Кристопчук; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Рівне: Волинські береги, 2013. – 359 с.

Сисосва С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: навч. – метод. посіб. / Сисосва С. О., Кристопчук Т. Є. – Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.

1st World Congress of Transdisciplinarity. Preamble. [Електронний ресурс] / Centre International de Recherches et Études Transdisciplinaires. – Convento da Arrábida, Portugal, 1994, November 2-6. – Режим доступу: <http://perso.club-internet.fr/nicol/ciret/english/charten.htm>

De Mello. M. (2001) The School of the Future, University of São Paulo, Center for Transdisciplinary Education (CETRANS).

Lawrence. R. J. Housing and health: From interdisciplinary principles to transdisciplinary research and practice. Futures, 2004. – 36. – № 4. – P. 488 – 489.

M. de Mello. Transdisciplinarity : An Experience in Implementation [Електронний ресурс]. – Center for Transdisciplinary Education (CETRANS) . The School of the Future, University of São Paulo, October 23, 2001. – Режим доступу: <http://ciret-transdisciplinarity.org/bulletin/b16c12.php>

Remadier T. Transdisciplinarity and its challenges: The case of urban studies [Електронний ресурс] / T. Remadier. – Futures, 2004. – № 36. – P. 433 – 434. – Режим доступу: <http://transstudy.ru>

Додаткова література:

Губерський Л. В. Сучасна філософія гуманітарного знання: парадигми і дискурси / Л. В. Губерський // Педагогічна і психологічна науки в Україні (до 15-річчя АПН України) / ред. колегія Сухомлинська О. В., Бех І. Д., Луговий В. І. – К.: Педагогічна думка, 2007. – Т. 4. Педагогіка і психологія вищої школи. – 439 с. – С. 128 – 142.

Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний редактор В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

Лебедев С. А. Философия науки: словарь основных терминов / С. А. Лебедев. – М.: Академический Проект, 2004 – 320 с.

Меньшиков И. В. Содержание образования: самоорганизация междисциплинарности и проблема управления. [Электронный ресурс] / И. В. Меньшиков. – Режим доступа: <http://spkurdyumov.narod.ru/MenSan.htm>

Мокий В. Человечество является единым во Вселенной [Электронный ресурс] / В. Мокий / Интервью брал Р. Болатов // международный журнал культурно-деловой жизни «Золотая Площадь». – 2012. – июнь. – Режим доступа: http://anoitt.ru/about/argumenta_2012.php

Новиков А. М. О структуре теории образования / А. М. Новиков // Педагогика. – 2005. – № 7. – С. 18 – 23.

Огнев'юк В. О. Філософія освіти та її місце в структурі наукових досліджень феномену освіти / В. О. Огнев'юк // Науково-методичний журнал «Шлях освіти». – 2009. – №4 (54). – С. 2 – 6.

Освітологія: витоки наукового напрямку: Монографія / За ред. В. О. Огнев'юка; Авт. кол.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Л. Л. Хоружа, І. В. Соколова, О. М. Кузьменко, О. О. Мороз. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. – 336 с.

Освітологія: хрестоматія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. – К.: ВП «Едельвейс», 2013. – 728 с.

Сисоєва С. О. Освіта у сучасному світі / С. О. Сисоєва / Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 груд. 2010 р. / МОН України, НАПН України, ГУОН КМДА, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін. / За заг. ред. Огнев'юка В. О. [редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа, С. О. Сисоєва, Г. С. Лозко]. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. – 192 с.

Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Трансдисциплинарные исследования [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://transstudy.ru/>

САМОСТІЙНА РОБОТА 1.1.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:

1. На основі вивчення наукової літератури проаналізувати існуючі підходи до наукових досліджень у сфері освіти. Навести приклади досліджень. Узагальнення представити у вигляді таблиці. Висновки обґрунтувати.

Список рекомендованої літератури до теми 1.

Основна література:

Андреев В. И. Базовые закономерности развития образовательных систем / В. И. Андреев / Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Бушковская Е. А. Феномен междисциплинарности в зарубежных исследованиях [Электронный ресурс] / Е. А. Бушковская. – С. 152 – 155. – Режим доступа: <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/330/image/330-152.pdf>

Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.

Загвойська Л. Міждисциплінарні дослідження в контексті постнекласичної економіки [Електронний ресурс] / Л. Загвойська. – С. 48 – 53. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vide/2009_1/ve1_statti/ve1_zahvoyska.pdf

Киященко Л. П., Гребенщикова Е. Г. Современная философия науки: трансдисциплинарные аспекты: Учебное пособие / Л. П. Киященко, Е. Г. Гребенщикова. – М.: МГМСУ, 2011. – 172 с.

Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К.: В.Д. «Професіонал», 2004. – 113 с.

Краевский В. В. Науки об образовании и наука об образовании (методологические проблемы современной педагогики) / В. В. Краевский // Журнал «Вопросы философии». – 2009. – № 3. – С. 77 – 82.

Кремень В. Г., Ільїн В. В. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму : монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн; [Національна академія педагогічних наук України]. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 368 с.

Кремень В. Освіта в структурі цивілізаційних змін / В. Кремень // Освіта. – 2010. – № 47–48 (5430-5431). – С. 4.

Кропотова Н. В. Междисциплинарность как диалог профессиональных культур [Електронний ресурс] / Н. В. Кропотова. – С. 73 – 76. – Режим доступу: http://librar.org.ua/sections_load.php?s=sociology_demography&id=159

Меньшиков И. В. Содержание образования: самоорганизация междисциплинарности и проблема управления. [Електронний ресурс] / И. В. Меньшиков. – Режим доступу: <http://spkurdyumov.narod.ru/MenSan.htm>

Мультидисциплинарность научных исследований [Електронний ресурс] / Федеральный портал. – Режим доступу: protown.ru/information/hidden/4457.html

Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. Освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти / В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва // Рідна шк.: щомісяч. наук.-пед. журн. – № 4 – 5 (988-989), квітень-травень, 2012. – 80 с. – С. 44 – 51.

Парахонский А. П. Мультидисциплинарность научных исследований [Електронний ресурс] / А. П. Парахонский. – Медицинский институт высшего сестринского образования. Кубанский медицинский университет. Краснодар. – Режим доступу: http://www.conf.rae.ru/pdf/2009/06/Parahonskii_4.pdf

Пять основных трактовок трансдисциплинарности (по Дж. Клейн) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/trasd/osnovnie-podxodi-k-traktovke.html>

Разработка междисциплинарных программ в области гуманитарного образования: опыт проекта Tempus JEP-27111-2006. – Ростов н/Д: НМЦ «Логос», 2009. – 166 с.

Сисоєва С. О. Освіта як об'єкт дослідження / С. О. Сисоєва // Шлях освіти: науково-методичний журнал. – К.: Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Асоціація працівників гімназій і ліцеїв України. – 2011. – № 2 – 48 с. – С. 5 – 11.

Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підруч. для магістрів спец. «Педагогіка вищої школи» / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Рівне: Волинські береги, 2013. – 359 с.

Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: навч. – метод. посіб. / Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. – Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.

1st World Congress of Transdisciplinarity. Preamble. [Електронний ресурс] / Centre International de Recherches et Études Transdisciplinaires. – Convento da Arrábida, Portugal, 1994, November 2-6. – Режим доступу: <http://perso.club-internet.fr/nicol/ciret/english/charten.htm>

De Mello. M. (2001) The School of the Future, University of São Paulo, Center for Transdisciplinary Education (CETRANS).

Lawrence. R. J. Housing and health: From interdisciplinary principles to transdisciplinary research and practice. Futures, 2004. – 36. – № 4. – P. 488 – 489.

M. de Mello. Transdisciplinarity : An Experience in Implementation [Електронний ресурс]. – Center for Transdisciplinary Education (CETRANS) . The School of the Future, University of São Paulo, October 23, 2001. – Режим доступу: <http://ciret-transdisciplinarity.org/bulletin/b16c12.php>

Remadier T. Transdisciplinarity and its challenges: The case of urban studies [Електронний ресурс] / T. Remadier. – Futures, 2004. – № 36. – P. 433 – 434. – Режим доступу: <http://transstudy.ru>

Додаткова література:

Губерський Л. В. Сучасна філософія гуманітарного знання: парадигми і дискурси / Л. В. Губерський // Педагогічна і психологічна науки в Україні (до 15-річчя АПН України) / ред. колегія Сухомлинська О. В., Бех І. Д., Луговий В. І. – К.: Педагогічна думка, 2007. – Т. 4. Педагогіка і психологія вищої школи. – 439 с. – С. 128 – 142.

Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний редактор В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

Лебедев С. А. Философия науки: словарь основных терминов / С. А. Лебедев. – М. Академический Проект, 2004 – 320 с.

Меньшиков И. В. Содержание образования: самоорганизация междисциплинарности и проблема управления. [Електронний ресурс] / И. В. Меньшиков. – Режим доступу: <http://spkurdyumov.narod.ru/MenSan.htm>

Мокий В. Человечество является единым во Вселенной [Електронний ресурс] / В. Мокий / Интервью брал Р. Болатов // международный журнал культурно-деловой жизни «Золотая Площадь». – 2012. – июнь. – Режим доступу: http://anoitt.ru/about/argumenta_2012.php

Новиков А. М. О структуре теории образования / А. М. Новиков // Педагогика. – 2005. – № 7. – С. 18 – 23.

Огнев'юк В. О. Філософія освіти та її місце в структурі наукових досліджень феномену освіти / В. О. Огнев'юк // Науково-методичний журнал «Шлях освіти». – 2009. – №4 (54). – С. 2 – 6.

Освітологія: витоки наукового напрямку: Монографія / За ред. В. О. Огнев'юка; Авт. кол.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Л. Л. Хоружа, І. В. Соколова, О. М. Кузьменко, О. О. Мороз. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. – 336 с.

Освітологія: хрестоматія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. – К.: ВП «Едельвейс», 2013. – 728 с.

Сисоєва С. О. Освіта у сучасному світі / С. О. Сисоєва / Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 груд. 2010 р. / МОН України, НАПН України, ГУОН КМДА, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін. / За заг. ред. Огнев'юка В. О. [редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа, С. О. Сисоєва, Г. С. Лозко]. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. – 192 с.

Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Трансдисциплинарные исследования [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/>

ТЕМА 2.

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ МЕТОДОЛОГІЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

ЛЕКЦІЯ 2.

Розуміння вченими поняття «методологія наукового дослідження».
Методологія як система знань та сукупність методів (за Гончаренком С. У).
Методологія як вчення про організацію діяльності (за Новіковим О. М.).
Структура методології.

Сутність поняття «методологія міждисциплінарного наукового дослідження». Роль методології міждисциплінарного наукового дослідження у розвитку наукового знання. Фундаментальна, загальнонаукова та конкретнонаукова методологія. Методологічні принципи міждисциплінарного наукового дослідження. Забезпечення системного, комплексного, синергетичного та цілісного підходів у міждисциплінарному науковому дослідженні.

Основні положення методології міждисциплінарного наукового дослідження. Міждисциплінарне дослідження як процес та результат інтегрованої наукової діяльності. Приклади міждисциплінарних досліджень.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 2.1.

Освітологія як галузь міждисциплінарного наукового знання

План

1. Особливості освітологічних досліджень.
2. Значення методології філософії освіти для розвитку освітології.
3. Характеристика міждисциплінарного дослідження: педагогіка та психологія.
4. Характеристика міждисциплінарного наукового дослідження: політика та освіта.
5. Характеристика міждисциплінарного наукового дослідження: управління та освіта.

Список рекомендованої літератури до семінарського заняття 2.1.

Основна література:

Андреев В. И. Базовые закономерности развития образовательных систем / В. И. Андреев / Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Бушковская Е. А. Феномен междисциплинарности в зарубежных исследованиях [Электронный ресурс] / Е. А. Бушковская. – С. 152 – 155. – Режим доступа: <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/330/image/330-152.pdf>

Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.

Гребенщикова Е. Г. Философско-методологическое обоснование трансдисциплинарной парадигмы в биоэтике [Электронный ресурс]: автореф. дис. на соискание ученой степени доктора философских наук: спец. 09.00.08. «Философия науки и техники» / Е. Г. Гребенщикова. – Москва, 2012. – 44 с. – С. 7 – 8. – Режим доступа: <http://iph.ras.ru/uplfile/aspir/autoreferat/Grebenshchikova.pdf>

Загвязинский В. И., Атаханов Р. Методология и методы психолого-педагогического исследования. – М.: Academia, 2001. – 207 с. – С. 41.

Загвязинский В. И. Методология и методика дидактического исследования / В. И. Загвязинский. – М.: Педагогика, 1982. – 160 с.

Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К.: В.Д. «Професіонал», 2004. – 113 с.

Краевский В. В. Науки об образовании и наука об образовании (методологические проблемы современной педагогики) / В. В. Краевский // Журнал «Вопросы философии». – 2009. – № 3. – С. 77 – 82.

Кремень В. Г., Ільїн В. В. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму : монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн; [Національна академія педагогічних наук України]. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 368 с.

Кропотова Н. В. Междисциплинарность как диалог профессиональных культур [Электронный ресурс] / Н. В. Кропотова. – С. 73 – 76. – Режим доступа: http://librar.org.ua/sections_load.php?s=sociology_demography&id=159

Кудикіна Н. В. Закони та закономірності у методологічному забезпеченні наукових досліджень з проблем професійної педагогіки / Н. В. Кудикіна // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в закладах інтернатного типу: Збірник наукових праць Інституту проблем виховання АПН України / Упорядник: Л. В. Канішевська. – ПІВ АПН України, 2008. – С. 12 – 15.

Кудикіна Н. В. Методологія наукових досліджень: стисло й доступно для початківців. Навчально-метод. посібник / Н. В. Кудикіна – К.: КМПУ, 2004. – 38 с.

Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований: Учебн. пособие / Под ред. А. А. Лудченко. – К.: О-во «Знание», КОО, 2000. – 113 с.

Меньшиков И. В. Содержание образования: самоорганизация междисциплинарности и проблема управления. [Электронный ресурс] / И. В. Меньшиков. – Режим доступа: <http://spkurdyumov.narod.ru/MenSan.htm>

Науково-дослідні роботи в закладах освіти: Метод. посібник / Укл. Ю. О. Туранов, В. І. Уруський. – Тернопіль: Астон, 2001. – 138 с.

Новиков А. М., Новиков Д. А. Методология. – М.: СИНТЕГ, 2007. – 668 с.

Новиков А. М., Новиков Д. А. Методология: словарь системы основных понятий. – М.: Либроком, 2013. – 208 с.

Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. Освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти / В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва // Рідна шк.: щомісяч. наук.-пед. журн. – № 4–5 (988-989), квітень-травень, 2012. – 80 с. – С. 44–51.

Освітологія: витоки наукового напрямку: Монографія / За ред. В. О. Огнев'юка; Авт. кол.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Л. Л. Хоружа, І. В. Соколова, О. М. Кузьменко, О. О. Мороз. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. – 336 с.

Освітологія: хрестоматія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. – К.: ВП «Едельвейс», 2013. – 728 с.

Основы научных исследований: Учеб. для техн. вузов / В. И. Крутов, И. М. Грушко, В. В. Попов и др.; Под ред. В. И. Крутова, В. В. Попова. – М.: Высш. шк., 1989. – 400 с.

Парахонский А. П. Мультидисциплинарность научных исследований [Электронный ресурс] / А. П. Парахонский. – Медицинский институт высшего сестринского образования. Кубанский медицинский университет. Краснодар. – Режим доступа: http://www.econf.rae.ru/pdf/2009/06/Parahonskii_4.pdf

Сидоренко В. К. Основы научных исследований / В. К. Сидоренко, П. В. Дмитренко – К.: РННЦ «ДНІТ», 2000. – 259 с.

Сисоєва С. О. Методологічні концепти освітології / С. О. Сисоєва // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. О. Огнев'юк, В. М. Ткаченко, П. Ю. Саух, Д. І. Дзвінчук, С. О. Сисоєва, І. В. Соколова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с.

Сисоєва С. О. Освіта як об'єкт дослідження / С. О. Сисоєва // Шлях освіти: науково-методичний журнал. – К.: Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Асоціація працівників гімназій і ліцеїв України. – 2011. – № 2 – 48 с. – С. 5–11.

Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Методология науково-педагогічних досліджень: підруч. для магістрів спец. «Педагогіка вищої школи» / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Рівне: Волинські обереги, 2013. – 359 с.

Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: навч. – метод. посіб. / Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. – Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.

Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко – К.: Знання-прес, 2002. – 295 с.

Додаткова література:

Загвойська Л. Міждисциплінарні дослідження в контексті постнекласичної економіки [Електронний ресурс] / Л. Загвойська. – С. 48 – 53. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vide/2009_1/ve1_statti/ve1_zahvoyska.pdf

Кремень В. Освіта в структурі цивілізаційних змін / В. Кремень // Освіта. – 2010. – № 47–48 (5430-5431). – С. 4.

Мультидисциплинарность научных исследований [Електронний ресурс] / Федеральный портал. – Режим доступу: protown.ru/information/hide/4457.html

Новиков А. М. О структуре теории образования / А. М. Новиков // Педагогика. – 2005. – № 7. – С. 18 – 23.

Огнев'юк В. О. Філософія освіти та її місце в структурі наукових досліджень феномену освіти / В. О. Огнев'юк // Науково-методичний журнал «Шлях освіти». – 2009. – №4 (54). – С. 2 – 6.

Пять основных трактовок трансдисциплинарности (по Дж. Клейн) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/trasd/osnovnie-podxodi-k-traktovke.html>

Разработка междисциплинарных программ в области гуманитарного образования: опыт проекта Tempus JEP-27111-2006. – Ростов н/Д: НМЦ «Логос», 2009. – 166 с.

Сисоева С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: Навч. – метод. посіб. / Сисоева С. О., Кристопчук Т. Є. – Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.

Сисоева С. О., Соколова І. В. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: наук. видання / С. О. Сисоева, І. В. Соколова / НАПН України. Інс-т педагогічної освіти і освіти дорослих, МОН. Маріупольський держ. Гуманітарний ун-т – Київ. Видавничий дім «ЕКМО», 2010. – 362 с.

Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

САМОСТІЙНА РОБОТА 2.1.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:

1. На основі вивчення наукової літератури з проблеми методології міждисциплінарного наукового дослідження класифікувати існуючі визначення поняття «методологія» та «методологія міждисциплінарного

дослідження». Результати подати у вигляді таблиці. Обґрунтувати висновки та узагальнення.

Список рекомендованої літератури до теми 2.

Основна література:

Андреев В. И. Базовые закономерности развития образовательных систем / В. И. Андреев / Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Бушковская Е. А. Феномен междисциплинарности в зарубежных исследованиях [Електронний ресурс] / Е. А. Бушковская. – С. 152 – 155. – Режим доступу: <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/330/image/330-152.pdf>

Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.

Гребенщикова Е. Г. Философско-методологическое обоснование трансдисциплинарной парадигмы в биоэтике [Електронний ресурс]: автореф. дис. на соискание ученой степени доктора философских наук: спец. 09.00.08. «Философия науки и техники» / Е. Г. Гребенщикова. – Москва, 2012. – 44 с. – С. 7 – 8. – Режим доступу: <http://iph.ras.ru/uplfile/aspir/autoreferat/Grebenshchikova.pdf>

Загвязинский В. И., Атаханов Р. Методология и методы психолого-педагогического исследования. – М.: Academia, 2001. – 207 с. – С. 41.

Загвязинский В. И. Методология и методика дидактического исследования / В. И. Загвязинский. – М.: Педагогика, 1982. – 160 с.

Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К.: В.Д. «Професіонал», 2004. – 113 с.

Краевский В. В. Науки об образовании и наука об образовании (методологические проблемы современной педагогики) / В. В. Краевский // Журнал «Вопросы философии». – 2009. – № 3. – С. 77 – 82.

Кремень В. Г., Ільїн В. В. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму : монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн; [Національна академія педагогічних наук України]. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 368 с.

Кропотова Н. В. Междисциплинарность как диалог профессиональных культур [Електронний ресурс] / Н. В. Кропотова. – С. 73 – 76. – Режим доступу: http://librar.org.ua/sections_load.php?s=sociology_demography&id=159

Кудикіна Н. В. Закони та закономірності у методологічному забезпеченні наукових досліджень з проблем професійної педагогіки // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в закладах інтернатного типу: Збірник наукових праць Інституту проблем виховання АПН України / Упорядник: Л. В. Канишевська. – Пів АПН України, 2008. – С. 12 – 15.

Кудикіна Н. В. Методологія наукових досліджень: стисло й доступно для початківців. Навчально-метод. посібник / Н. В. Кудикіна – К.: КМПУ, 2004. – 38 с.

Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований: Учебн. пособие / Под ред. А. А. Лудченко. – К.: О-во «Знання», КОО, 2000. – 113 с.

Меньшиков И. В. Содержание образования: самоорганизация междисциплинарности и проблема управления. [Электронный ресурс] / И. В. Меньшиков. – Режим доступа: <http://spkurdyumov.narod.ru/MenSan.htm>

Науково-дослідна роботи в закладах освіти: Метод. посібник / Укл. Ю. О. Туранов, В. І. Уруський. – Тернопіль: Астон, 2001. – 138 с.

Новиков А. М., Новиков Д. А. Методология. – М.: СИНТЕГ, 2007. – 668 с.

Новиков А. М., Новиков Д. А. Методология: словарь системы основных понятий. – М.: Либроком, 2013. – 208 с.

Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. Освітologia – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти / В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва // Рідна шк.: щомісяч. наук.-пед. журн. – № 4 – 5 (988-989), квітень-травень, 2012. – 80 с. – С. 44 – 51.

Освітologia: витоки наукового напрямку: Монографія / За ред. В. О. Огнев'юка; Авт. кол.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Л. Л. Хоружа, І. В. Соколова, О. М. Кузьменко, О. О. Мороз. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. – 336 с.

Освітologia: хрестоматія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. – К.: ВП «Едельвейс», 2013. – 728 с.

Основы научных исследований: Учеб. для техн. вузов / В. И. Крутов, И. М. Грушко, В. В. Попов и др.; Под ред. В. И. Крутова, В. В. Попова. – М.: Высш. шк., 1989. – 400 с.

Парахонский А. П. Мультидисциплинарность научных исследований [Электронный ресурс] / А. П. Парахонский. – Медицинский институт высшего сестринского образования. Кубанский медицинский университет. Краснодар. – Режим доступа: http://www.econf.rae.ru/pdf/2009/06/Parahonskii_4.pdf

Сидоренко В. К. Основы научных исследований / В. К. Сидоренко, П. В. Дмитренко – К.: РННЦ «ДНІТ», 2000. – 259 с.

Сисоєва С. О. Методологічні концепції освітologia / С. О. Сисоєва // Розвиток сучасної освіти: освітologiaчні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітologia – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. О. Огнев'юк, В. М. Ткаченко, П. Ю. Саух, Д. І. Дзвінчук, С. О. Сисоєва, І. В. Соколова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с.

Сисоєва С. О. Освіта як об'єкт дослідження / С. О. Сисоєва // Шлях освіти: науково-методичний журнал. – К.: Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Асоціація працівників гімназій і ліцеїв України. – 2011. – № 2 – 48 с. – С. 5 – 11.

Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Методология науково-педагогічних досліджень: підруч. для магістрів спец. «Педагогіка вищої школи» / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Рівне: Волинські обереги, 2013. – 359 с.

Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: навч. – метод. посіб. / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук. – Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.

Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко – К.: Знання-прес, 2002. – 295 с.

Додаткова література:

Загвойська Л. Міждисциплінарні дослідження в контексті постнекласичної економіки [Електронний ресурс] / Л. Загвойська. – С. 48 – 53. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vidе/2009_1/ve1_statti/ve1_zahvoyska.pdf

Кремень В. Освіта в структурі цивілізаційних змін / В. Кремень // Освіта. – 2010. – № 47 –48 (5430-5431). – С. 4.

Мультидисциплінарність наукових досліджень [Електронний ресурс] / Федеральний портал. – Режим доступу: protown.ru/information/hide/4457.html

Новиков А. М. О структуре теории образования / А. М. Новиков // Педагогика. – 2005. – № 7. – С. 18 – 23.

Огнев'юк В. О. Філософія освіти та її місце в структурі наукових досліджень феномену освіти / В. О. Огнев'юк // Науково-методичний журнал «Шлях освіти». – 2009. – №4 (54). – С. 2 – 6.

Пять основных трактовок трансдисциплинарности (по Дж. Клейн) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/trasd/osnovnie-podxodi-k-traktovke.html>

Разработка междисциплинарных программ в области гуманитарного образования: опыт проекта Tempus JEP-27111-2006. – Ростов н/Д: НМЦ «Логос», 2009. – 166 с.

Сисоева С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: Навч. – метод. посіб. / С. О. Сисоева, Т. Є. Кристопчук – Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.

Сисоева С. О., Соколова І. В. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: наук. видання / С. О. Сисоева, І. В. Соколова / НАПН України. Інст-т педагогічної освіти і освіти дорослих, МОН. Маріупольський держ. Гуманітарний ун-т – Київ. Видавничий дім «ЕКМО», 2010. – 362 с.

Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ 1

1. Класифікація наукових досліджень відповідно до складності досліджуваної проблеми.
2. Дисциплінарні наукові дослідження.
3. Міждисциплінарні наукові дослідження.
4. Сутність міждисциплінарного підходу у наукових дослідженнях.
5. Мультидисциплінарні наукові дослідження.
6. Трансдисциплінарні наукові дослідження.
7. Міждисциплінарне дослідження як процес і результат інтеграції різних галузей наукового знання.

8. Ознаки міждисциплінарного наукового дослідження.
9. Види та класифікації міждисциплінарних наукових досліджень.
10. Фундаментальні та прикладні міждисциплінарні наукові дослідження.
11. Теоретичне та експериментальне міждисциплінарне дослідження.
12. Колективне міждисциплінарне дослідження.
13. Вимоги до проведення міждисциплінарного наукового дослідження.
14. Методологія дисциплінарного наукового дослідження.
15. Методологія міждисциплінарного наукового дослідження.
16. Роль методології міждисциплінарного наукового дослідження у розвитку наукового знання про сферу освіти.
17. Методологічні принципи міждисциплінарного наукового дослідження.
18. Забезпечення системного, комплексного, синергетичного та цілісного підходів у міждисциплінарному науковому дослідженні.
19. Основні положення методології міждисциплінарного наукового дослідження.
20. Приклади міждисциплінарних досліджень.
21. Особливості освітології як галузі міждисциплінарного знання.
22. Значення методології філософії освіти для розвитку освітології.
23. Значення методології педагогіки для розвитку міждисциплінарних досліджень у сфері освіти.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ 1

Основна література:

Андреев В. И. Базовые закономерности развития образовательных систем / В. И. Андреев / Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576с.

Бушковская Е. А. Феномен междисциплинарности в зарубежных исследованиях [Електронний ресурс] / Е. А. Бушковская. – С. 152 – 155. – Режим доступу: <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/330/image/330-152.pdf>

Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.

Гребенщикова Е. Г. Философско-методологическое обоснование трансдисциплинарной парадигмы в биоэтике [Електронний ресурс]: автореф. дис. на соискание ученой степени доктора философских наук: спец. 09.00.08. «Философия

науки и техники» / Е. Г. Гребенщикова. – Москва, 2012. – 44 с. – С. 7 – 8. – Режим доступу: <http://iph.ras.ru/uplfile/aspir/autoreferat/Grebenshchikova.pdf>

Загвойська Л. Міждисциплінарні дослідження в контексті постнекласичної економіки [Електронний ресурс] / Л. Загвойська. – С. 48 – 53. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vidе/2009_1/ve1_statti/ve1_zahvoyska.pdf

Загвязинский В. И. Методология и методика дидактического исследования / В. И. Загвязинский. – М.: Педагогика, 1982. – 160 с.

Загвязинский В. И., Атаханов Р. Методология и методы психолого-педагогического исследования. – М.: Academia, 2001. – 207 с. – С. 41.

Киященко Л. П., Гребенщикова Е. Г. Современная философия науки: трансдисциплинарные аспекты: Учебное пособие / Л. П. Киященко, Е. Г. Гребенщикова. – М.: МГМСУ, 2011. – 172 с.

Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К.: В.Д. «Професіонал», 2004. – 113 с.

Краевский В. В. Науки об образовании и наука об образовании (методологические проблемы современной педагогики) / В. В. Краевский // Журнал «Вопросы философии». – 2009. – № 3. – С. 77 – 82.

Кремень В. Г., Ільїн В. В. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму : монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн; [Національна академія педагогічних наук України]. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 368 с.

Кремень В. Освіта в структурі цивілізаційних змін / В. Кремень // Освіта. – 2010. – № 47 – 48 (5430-5431). – С. 4.

Кропотова Н. В. Междисциплинарность как диалог профессиональных культур [Електронний ресурс] / Н. В. Кропотова. – С. 73 – 76. – Режим доступу: http://librat.org.ua/sections_load.php?s=sociology_demography&id=159

Кудикіна Н. В. Закони та закономірності у методологічному забезпеченні наукових досліджень з проблем професійної педагогіки / Н. В. Кудикіна // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в закладах інтернатного типу: Збірник наукових праць Інституту проблем виховання АПН України / Упорядник: Л.В. Канішевська. – ІПВ АПН України, 2008. – С. 12 – 15.

Кудикіна Н. В. Методологія наукових досліджень: стисло й доступно для початківців. Навчально-метод. посібник / Н. В. Кудикіна – К.: КМПУ, 2004. – 38 с.

Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований: Учебн. пособие / А. А. Лудченко, Я. А. Лудченко, Т. А. Примак; под ред. А. А. Лудченко. – К.: О-во «Знание», КОО, 2000. – 113 с.

Мультидисциплинарность научных исследований [Електронний ресурс] / Федеральный портал. – Режим доступу: protown.ru/information/hidden/4457.html

Науково-дослідна роботи в закладах освіти: Метод. посібник / Укл. Ю. О. Туранов, В. І. Уруський. – Тернопіль: Астон, 2001. – 138 с.

Новиков А. М., Новиков Д. А. Методология / А. М. Новиков, Д. А. Новиков. – М.: СИНТЕГ, 2007. – 668 с.

Новиков А. М., Новиков Д. А. Методология: словарь системы основных понятий / А. М. Новиков, Д. А. Новиков. – М.: Либроком, 2013. – 208 с.

Огнев'юк В. О., Сисосєва С. О. Освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти / В. О. Огнев'юк, С. О. Сисосєва // Рідна шк.: щомісяч. наук.-пед. журн. – № 4 – 5 (988-989), квітень-травень, 2012. – 80 с. – С. 44 – 51.

Огнев'юк В. О. Освітологія як відображення міждисциплінарного підходу у наукових дослідженнях феномену сучасної освіти / В. О. Огнев'юк // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наукове видання за матеріалами першої Всеукр. наук.-практ. конференції «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; Авт. кол.: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. О. Огнев'юк, В. М. Ткаченко, П. Ю. Саух, Д. І. Дзвінчук, С. О. Сисоєва, І. В. Соколова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с. – С. 53 – 62.

Освітологія: витоки наукового напрямку: Монографія / За ред. В. О. Огнев'юка; Авт. кол.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Л. Л. Хоружа, І. В. Соколова, О. М. Кузьменко, О. О. Мороз. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. – 336 с.

Освітологія: хрестоматія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. – К.: ВП «Едельвейс», 2013. – 728 с.

Основи наукових досліджень: Учеб. для техн. вузів / В. И. Крутов, И. М. Грушко, В. В. Попов и др.; Под ред. В. И. Крутова, В. В. Попова. – М.: Высш. шк., 1989. – 400 с.

Парахонский А. П. Мультидисциплинарность научных исследований [Електронний ресурс] / А. П. Парахонский. – Медицинский институт высшего сестринского образования. Кубанский медицинский университет. Краснодар. – Режим доступу: http://www.econf.rae.ru/pdf/2009/06/Parahonskii_4.pdf

Пять основных трактовок трансдисциплинарности (по Дж. Клейн) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/trasd/osnovnie-podxodi-kraktovke.html>

Разработка междисциплинарных программ в области гуманитарного образования: опыт проекта Tempus JER-27111-2006. – Ростов н/Д: НМЦ «Логос», 2009. – 166 с.

Сидоренко В. К. Основы научных исследований / В. К. Сидоренко, П. В. Дмитренко – К.: РННЦ «ДНПТ», 2000. – 259 с.

Сисоєва С. О. Методологічні концепти освітології / С. О. Сисоєва // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. О. Огнев'юк, В. М. Ткаченко, П. Ю. Саух, Д. І. Дзвінчук, С. О. Сисоєва, І. В. Соколова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с.

Сисоєва С. О. Освіта як об'єкт дослідження / С. О. Сисоєва // Шлях освіти: науково-методичний журнал. – К.: Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Асоціація працівників гімназій і ліцеїв України. – 2011. – № 2 – 48 с. – С. 5 – 11.

Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підруч. для магістрів спец. «Педагогіка вищої школи» / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Рівне: Волинські береги, 2013. – 359 с.

Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: навч. – метод. посіб. / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук. – Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.

Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко – К.: Знання-прес, 2002. – 295 с.

1st World Congress of Transdisciplinarity. Preamble. [Електронний ресурс] / Centre International de Recherches et Études Transdisciplinaires. – Convento da Arrábida, Portugal, 1994, November 2-6. – Режим доступу: <http://perso.club-internet.fr/nicol/ciret/english/charten.htm>

De Mello. M. (2001) The School of the Future, University of São Paulo, Center for Transdisciplinary Education (CETRANS).

Lawrence. R. J. Housing and health: From interdisciplinary principles to transdisciplinary research and practice. *Futures*, 2004. – 36. – № 4. – P. 488 – 489.

M. de Mello. Transdisciplinarity: An Experience in Implementation [Електронний ресурс]. – Center for Transdisciplinary Education (CETRANS) . The School of the Future, University of São Paulo, October 23, 2001. – Режим доступу: <http://ciret-transdisciplinarity.org/bulletin/b16c12.php>

Remadier T. Transdisciplinarity and its challenges: The case of urban studies [Електронний ресурс] / T. Remadier. – *Futures*, 2004. – № 36. – P. 433 – 434. – Режим доступу: <http://transstudy.ru>

Додаткова література:

Губерський Л. В. Сучасна філософія гуманітарного знання: парадигми і дискурси / Л. В. Губерський // Педагогічна і психологічна науки в Україні (до 15-річчя АПН України) / ред. колегія Сухомлинська О. В., Бех І. Д., Луговий В. І. – К.: Педагогічна думка, 2007. – Т. 4. Педагогіка і психологія вищої школи. – 439 с. – С. 128 – 142.

Енциклопедія освіти // Акад. пед. наук України; головний редактор В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

Кремень В. Г. Якісна освіта і нові вимоги часу / В.Г. Кремень // Педагогічна і психологічна науки в Україні / відп. ред. О. В. Сухомлинська. – К.: Педагогічна думка, 2007 – Т. 1. Теорія та історія педагогіки. – С. 11 – 23.

Кремень В. Г. Синергетична модель розвитку освіти як відповідь на виклики сьогодення / В. Г. Кремень // Рідна школа: щомісячний науково-педагогічний журнал. – Київ: Рідна школа, 2010. – С.3 – 6.

Лебедев С. А. Философия науки: словарь основных терминов / С. А. Лебедев. – М. Академический Проект, 2004 – 320 с.

Меньшиков И. В. Содержание образования: самоорганизация междисциплинарности и проблема управления. [Електронний ресурс] / И. В. Меньшиков. – Режим доступу: <http://spkurdyumov.narod.ru/MenSan.htm>

Мокий В. Человечество является единым во Вселенной [Електронний ресурс] / В. Мокий / Интервью брал Р. Болатов // международный журнал культурно-деловой жизни «Золотая Площадь». – 2012. – июнь. – Режим доступу: http://anoitt.ru/about/argumenta_2012.php

Мультидисциплинарность научных исследований [Електронний ресурс] / Федеральный портал. – Режим доступу: protown.ru/information/hidden/4457.html

Новиков А. М. О структуре теории образования / А. М. Новиков // Педагогика. – 2005. – № 7. – С. 18 – 23.

Огнев'юк В. О. Філософія освіти та її місце в структурі наукових досліджень феномену освіти / В. О. Огнев'юк // Науково-методичний журнал «Шлях освіти». – 2009. – №4 (54). – С. 2 – 6.

Освітологія: витoki наукового напрямy: Монографія / За ред. В. О. Огнев'юка; Авт. кол.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Л. Л. Хору́жа, І. В. Соколова, О. М. Кузьменко, О. О. Мороз. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. – 336 с.

Освітологія: хрестоматія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. – К.: ВП «Едельвейс», 2013. – 728 с.

Сисоєва С. О. Освіта у сучасному світі / С. О. Сисоєва / Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 груд. 2010 р. / МОН України, НАПН України, ГУОН КМДА, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін. / За заг. ред. Огнев'юка В. О. [редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хору́жа, С. О. Сисоєва, Г. С. Лозко]. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. – 192 с.

Сисоєва С. О., Соколова І. В. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: наук. видання / С. О. Сисоєва, І. В. Соколова / НАПН України. Інс-т педагогічної освіти і освіти дорослих, МОН. Маріупольський держ. Гуманітарний ун-т – Київ. Видавничий дім «ЕКМО», 2010. – 362 с.

Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Трансдисциплінарні дослідження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИКА МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ОСВІТИ

Основні поняття модуля:

Метод міждисциплінарного наукового дослідження; філософські методи; загальнонаукові методи; конкретно-наукові методи; методи теоретичного дослідження; методи емпіричного дослідження; проєктивні методи; експертні методи дослідження; експеримент; педагогічний експеримент; констатувальний експеримент; формувальний експеримент; статистична обробка результатів дослідження; етапи міждисциплінарного наукового дослідження; проблема дослідження; тема дослідження; актуальність дослідження; об'єкт, предмет, мета міждисциплінарного дослідження; формулювання завдань міждисциплінарного дослідження.

ТЕМА 3. ВІДБІР ТА КЛАСИФІКАЦІЯ МЕТОДІВ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У СФЕРІ ОСВІТИ

ЛЕКЦІЯ 3.

Поняття «метод міждисциплінарного наукового дослідження». Проблема класифікації методів міждисциплінарного наукового дослідження у сфері освіти.

Основні методи наукових досліджень у міждисциплінарному підході. Філософські методи: загальнонаукові (для всіх наук); конкретні (для певної групи наук); спеціальні або специфічні (для конкретної науки). Загальнонаукові методи: методи емпіричного дослідження (спостереження, вимірювання, експеримент); методи, що використовуються як на емпіричному, так і на теоретичному рівні дослідження (абстрагування, аналіз і синтез, індукція та дедукція, моделювання); методи теоретичного дослідження (сходження від абстрагованого до конкретного). Конкретно-наукові методи: міждисциплінарні та спеціальні (балансовий метод, метод польових досліджень).

Порівняння процедури відбору методів для дисциплінарного та міждисциплінарного дослідження у сфері освіти. Методи дослідження освіти різними галузями науки (педагогіки, психології, філософії, економіки, права, соціології, культурології та ін.).

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 3.2. Методи наукового дослідження в освітології

План

1. Система методів міждисциплінарного наукового дослідження сфери освіти.
2. Загальна характеристика емпіричних методів в освітології.
3. Загальнонаукові теоретичні методи та особливості їх використання в освітологічних наукових дослідженнях.
4. Використання математичних методів та методів статистичної обробки наукових даних в освітології.

Список рекомендованої літератури до семінарського заняття 3.2.

Основна література:

Андреев В. И. Базовые закономерности развития образовательных систем / В. И. Андреев / Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576с.

Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.

Загвязинский В. И. Методология и методика дидактического исследования / В. И. Загвязинский. – М.: Педагогика, 1982. – 160 с.

Кнященко Л. П., Гребенщикова Е. Г. Современная философия науки: трансдисциплинарные аспекты: Учебное пособие / Л. П. Кнященко, Е. Г. Гребенщикова. – М.: МГМСУ, 2011. – 172 с.

Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К.: В. Д. «Професіонал», 2004. – 113 с.

Кудикіна Н. В. Методология научных исследований: стисло й доступно для початківців. Навчально-метод. посібник / Н. В. Кудикіна – К.: КМПУ, 2004. – 38 с.

Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований: Учебн. пособие / Под ред. А. А. Лудченко. – К.: О-во «Знання», КОО, 2000. – 113 с.

Меньшиков И. В. Содержание образования: самоорганизация междисциплинарности и проблема управления. [Электронный ресурс] / И. В. Меньшиков. – Режим доступа: <http://spkurdyumov.narod.ru/MenSan.htm>

Науково-дослідна роботи в закладах освіти: Метод. посібник / Укл. Ю. О. Туранов, В. І. Уруський. – Тернопіль: Астон, 2001. – 138 с.

Новиков А. М. О структуре теории образования / А. М. Новиков // Педагогика. – 2005. – № 7. – С. 18 – 23.

Сидоренко В. К. Основы научных исследований / В. К. Сидоренко, П. В. Дмитренко – К.: РННЦ «ДІНІТ», 2000. – 259 с.

Основы научных исследований: Учеб. для техн. вузов / В. И. Крутов, И. М. Грушко, В. В. Попов и др.; Под ред. В. И. Крутова, В. В. Попова. – М.: Высш. шк., 1989. – 400 с.

Парахонский А. П. Мультидисциплинарность научных исследований [Электронный ресурс] / А. П. Парахонский. – Медицинский институт высшего сестринского образования. Кубанский медицинский университет. Краснодар. – Режим доступа: http://www.econf.rae.ru/pdf/2009/06/Parahonskii_4.pdf

Пять основных трактовок трансдисциплинарности (по Дж. Клейн) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://transstudy.ru/trasd/osnovnie-podxodi-k-traktovke.html>

Разработка междисциплинарных программ в области гуманитарного образования: опыт проекта Tempus JER-27111-2006. – Ростов н/Д: НМЦ «Логос», 2009. – 166 с.

Сисоєва С. О. Методологічні концепти освітології / С. О. Сисоєва // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-

практ. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. О. Огнев'юк, В. М. Ткаченко, П. Ю. Саух, Д. І. Дзвінчук, С. О. Сисоєва, І. В. Соколова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с.

Сисоєва С. О. Освіта у сучасному світі / С. О. Сисоєва / Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 груд. 2010 р. / МОН України, НАПН України, ГУОН КМДА, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін. / За заг. ред. Огнев'юка В. О. [редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа, С. О. Сисоєва, Г. С. Лозко]. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. – 192 с.

Сисоєва С. О. Освіта як об'єкт дослідження / С. О. Сисоєва // Шлях освіти: науково-методичний журнал. – К.: Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Асоціація працівників гімназій і ліцеїв України. – 2011. – № 2 – 48 с. – С. 5 – 11.

Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підруч. для магістрів спец. «Педагогіка вищої школи» / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Рівне: Волинські береги, 2013. – 359 с.

Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: Навч. – метод. посіб. / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук. – Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.

Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко – К.: Знання-прес, 2002. – 295 с.

M. de Mello. Transdisciplinarity : An Experience in Implementation [Електронний ресурс]. – Center for Transdisciplinary Education (CETRANS) . The School of the Future, University of São Paulo, October 23, 2001. – Режим доступу: <http://ciret-transdisciplinarity.org/bulletin/b16c12.php>

Lawrence. R. J. Housing and health: From interdisciplinary principles to transdisciplinary research and practice. Futures, 2004. – 36. – № 4. – P. 488 – 489.

Додаткова література:

Бушковская Е. А. Феномен междисциплинарности в зарубежных исследованиях [Електронний ресурс] / Е. А. Бушковская. – С. 152 – 155. – Режим доступу: <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/330/image/330-152.pdf>

Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний редактор В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

Загвойська Л. Міждисциплінарні дослідження в контексті постнекласичної економіки [Електронний ресурс] / Л. Загвойська. – С. 48 – 53. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vid/2009_1/ve1_statti/ve1_zahvoyska.pdf

Кремень В. Г., Ільїн В. В. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму : монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн; [Національна академія педагогічних наук України]. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 368 с.

Кремень В. Освіта в структурі цивілізаційних змін / В. Кремень // Освіта. – 2010. – № 47 – 48 (5430-5431). – С. 4.

Кропотова Н. В. Междисциплинарность как диалог профессиональных культур [Електронний ресурс] / Н. В. Кропотова. – С. 73 – 76. – Режим доступу: http://librar.org.ua/sections_load.php?s=sociology_demography&id=159

Кудикіна Н. В. Закони та закономірності у методологічному забезпеченні наукових досліджень з проблем професійної педагогіки // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в закладах інтернатного типу: Збірник наукових праць Інституту проблем виховання АПН України / Упорядник: Л. В. Канишевська. – ІПВ АПН України, 2008. – С. 12 – 15.

Мультидисциплінарность научных исследований [Електронний ресурс] / Федеральний портал. – Режим доступу: protown.ru/information/hide/4457.html

Науково-дослідна роботи в закладах освіти: Метод. посібник / Укл. Ю. О. Туранов, В. І. Уруський. – Тернопіль: Астон, 2001. – 138 с.

Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. Освітologia – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти / В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва // Рідна шк.: щомісяч. наук.-пед. журн. – № 4 – 5 (988-989), квітень-травень, 2012. – 80 с. – С. 44 – 51.

Освітologia: витоки наукового напрямку: Монографія / За ред. В. О. Огнев'юка; Авт. кол.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Л. Л. Хоружа, І. В. Соколова, О. М. Кузьменко, О. О. Мороз. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. – 336 с.

Освітologia: хрестоматія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва. – К.: ВП «Едельвейс», 2013. – 728 с.

Сисоєва С. О., Соколова І. В. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: наук. видання / С. О. Сисоєва, І. В. Соколова / НАПН України. Інс-т педагогічної освіти і освіти дорослих, МОН. Маріупольський держ. Гуманітарний ун-т – Київ. Видавничий дім «ЕКМО», 2010. – 362 с.

Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Трансдисциплінарные исследования [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/>

САМОСТІЙНА РОБОТА 3.2.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:

1. Здійснити відбір методів для виконання наукового дослідження за освітологічною тематикою (тема обирається самостійно). Описати методи міждисциплінарного наукового дослідження, які будуть використовуватися при написанні роботи та їх призначення. Висновки обґрунтувати.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКЕ ЗАВДАННЯ 3.2.

Тема: Науковий тезаурус освітологічного дослідження.

Мета: сприяти розвитку методологічної культури та формуванню умінь планувати науково-дослідну роботу.

Завдання: на основі вивчення наукової літератури та потреб освітньої практики обрати тему освітологічного дослідження, сформулювати його науковий тезаурус. Довести міждисциплінарний характер обраного дослідження. Висновки обґрунтувати.

Список рекомендованої літератури до теми 3.

Основна література:

Андреев В. И. Базовые закономерности развития образовательных систем / В. И. Андреев / Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.

Загвязинский В. И. Методология и методика дидактического исследования / В. И. Загвязинский. – М.: Педагогика, 1982. – 160 с.

Киященко Л. П., Гребенщикова Е. Г. Современная философия науки: трансдисциплинарные аспекты: Учебное пособие / Л. П. Киященко, Е. Г. Гребенщикова. – М.: МГМСУ, 2011. – 172 с.

Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К.: В.Д. «Професіонал», 2004. – 113 с.

Кудикіна Н. В. Методологія наукових досліджень: стисло й доступно для початківців. Навчально-метод. посібник / Н. В. Кудикіна – К.: КМПУ, 2004. – 38 с.

Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований: Учебн. пособие / Под ред. А. А. Лудченко. – К.: О-во «Знание», КОО, 2000. – 113 с.

Меньшиков И. В. Содержание образования: самоорганизация междисциплинарности и проблема управления. [Электронный ресурс] / И. В. Меньшиков. – Режим доступа: <http://spkurdyumov.narod.ru/MenSan.htm>

Науково-дослідна роботи в закладах освіти: Метод. посібник / Укл. Ю. О. Туранов, В. І. Уруський. – Тернопіль: Астон, 2001. – 138 с.

Новиков А. М. О структуре теории образования / А. М. Новиков // Педагогика. – 2005. – № 7. – С. 18 – 23.

Сидоренко В. К. Основы научных исследований / В. К. Сидоренко, П. В. Дмитренко – К.: РННЦ «ДНІТ», 2000. – 259 с.

Основы научных исследований: Учеб. для техн. вузов / В. И. Крутов, И. М. Грушко, В. В. Попов и др.; Под ред. В. И. Крутова, В. В. Попова. – М.: Высш. шк., 1989. – 400 с.

Парахонский А. П. Мультидисциплинарность научных исследований [Электронный ресурс] / А. П. Парахонский. – Медицинский институт высшего сестринского образования. Кубанский медицинский университет. Краснодар. – Режим доступу: http://www.econf.rae.ru/pdf/2009/06/Parahonskii_4.pdf

Пять основных трактовок трансдисциплинарности (по Дж. Клейн) [Электронный ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/trasd/osnovnie-podxodi-k-traktovke.html>

Разработка междисциплинарных программ в области гуманитарного образования: опыт проекта Tempus JER-27111-2006. – Ростов н/Д: НМЦ «Логос», 2009. – 166 с.

Сисоева С. О. Методологічні концепти освітології / С. О. Сисоева // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. О. Огнев'юк, В. М. Ткаченко, П. Ю. Саух, Д. І. Дзвінчук, С. О. Сисоева, І. В. Соколова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с.

Сисоева С. О. Освіта у сучасному світі / С. О. Сисоева / Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 груд. 2010 р. / МОН України, НАПН України, ГУОН КМДА, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін. / За заг. ред. Огнев'юка В. О. [редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа, С. О. Сисоева, Г. С. Лозко]. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. – 192 с.

Сисоева С. О. Освіта як об'єкт дослідження / С. О. Сисоева // Шлях освіти: науково-методичний журнал. – К.: Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Асоціація працівників гімназій і ліцеїв України. – 2011. – № 2 – 48 с. – С. 5 – 11.

Сисоева С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підруч. для магістрів спец. «Педагогіка вищої школи» / С. О. Сисоева, Т. Є. Кристопчук; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Рівне: Волинські береги, 2013. – 359 с.

Сисоева С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: навч. – метод. посіб. / С. О. Сисоева, Т. Є. Кристопчук. – Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.

Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарченко – К.: Знання-прес, 2002. – 295 с.

M. de Mello. Transdisciplinarity : An Experience in Implementation [Електронний ресурс]. – Center for Transdisciplinary Education (CETRANS) . The School of the Future, University of São Paulo, October 23, 2001. – Режим доступу: <http://ciret-transdisciplinarity.org/bulletin/b16c12.php>

Lawrence. R. J. Housing and health: From interdisciplinary principles to transdisciplinary research and practice. Futures, 2004. – 36. – № 4. – Р. 488 – 489.

Додаткова література:

Бушковская Е. А. Феномен междисциплинарности в зарубежных исследованиях [Електронний ресурс] / Е. А. Бушковская. – С. 152 – 155. – Режим доступу: <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/330/image/330-152.pdf>

Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний редактор В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

Загвойська Л. Міждисциплінарні дослідження в контексті постнекласичної економіки [Електронний ресурс] / Л. Загвойська. – С. 48 – 53. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vide/2009_1/ve1_statti/ve1_zahvoyska.pdf

Кремень В. Г., Ільїн В. В. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму : монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн; [Національна академія педагогічних наук України]. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 368 с.

Кремень В. Освіта в структурі цивілізаційних змін / В. Кремень // Освіта. – 2010. – № 47 – 48 (5430-5431). – С. 4.

Кропотова Н. В. Междисциплинарность как диалог профессиональных культур [Електронний ресурс] / Н. В. Кропотова. – С. 73 – 76. – Режим доступу: http://librar.org.ua/sections_load.php?s=sociology_demography&id=159

Кудикіна Н. В. Закопи та закономірності у методологічному забезпеченні наукових досліджень з проблем професійної педагогіки / Н. В. Кудикіна // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в закладах інтернатного типу: Збірник наукових праць Інституту проблем виховання АПН України / Упорядник: Л. В. Канішевська. – ІПВ АПН України, 2008. – С. 12 – 15.

Мультидисциплинарность научных исследований [Електронний ресурс] / Федеральный портал. – Режим доступу: protown.ru/information/hide/4457.html

Науково-дослідна роботи в закладах освіти: Метод. посібник / Укл. Ю. О. Туранов, В. І. Урський. – Тернопіль: Астон, 2001. – 138 с.

Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. Освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти / В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва // Рідна шк.: щомісяч. наук.-пед. журн. – № 4 – 5 (988-989), квітень-травень, 2012. – 80 с. – С. 44 – 51.

Освітологія: витоки наукового напрямку: Монографія / За ред. В. О. Огнев'юка; Авт. кол.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Л. Л. Хоружа, І. В. Соколова, О. М. Кузьменко, О. О. Мороз. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. – 336 с.

Освітологія: хрестоматія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. – К.: ВП «Едельвейс», 2013. – 728 с.

Сисоєва С. О., Соколова І. В. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: наук. видання / С. О. Сисоєва, І. В. Соколова / НАПН України. Інс-т педагогічної освіти і освіти дорослих, МОН. Маріупольський держ. Гуманітарний ун-т – Київ. Видавничий дім «ЕКМО», 2010. – 362 с.

Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Трансдисциплинарные исследования [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/>

ТЕМА 4.

ТЕХНОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ОСВІТИ

ЛЕКЦІЯ 4.

Етапи міждисциплінарного наукового дослідження в галузі освіти.

Забезпечення алгоритмічної послідовності етапів виконання фундаментального, прикладного, теоретичного, теоретико-експериментального й експериментального міждисциплінарного наукового дослідження в галузі освіти. Характеристика змісту експериментальної діяльності на кожному етапі.

Відбір джерел та пошук інформації за темою міждисциплінарного наукового дослідження. Формування концепції міждисциплінарного наукового дослідження за конкретною темою.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 4.2.

Технологія роботи над науковим міждисциплінарним дослідженням

План

1. Вибір проблеми міждисциплінарного наукового дослідження у сфері освіти.
2. Особливості визначення об'єкта, предмета і мети міждисциплінарного наукового дослідження.
3. Етапи міждисциплінарного наукового дослідження в сфері освіти.
4. Приклади виконання міждисциплінарного наукового дослідження в освітології.

Список рекомендованої літератури до семінарського заняття 4.2.

Основна література:

Андреев В. И. Базовые закономерности развития образовательных систем / В. И. Андреев / Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576с.

Бушковская Е. А. Феномен междисциплинарности в зарубежных исследованиях [Електронний ресурс] / Е. А. Бушковская. – С. 152 – 155. – Режим доступу: <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/330/image/330-152.pdf>

Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.

Загвязинский В. И. Методология и методика дидактического исследования / В. И. Загвязинский. – М.: Педагогика, 1982. – 160 с.

Киященко Л. П., Гребенщикова Е. Г. Современная философия науки: трансдисциплинарные аспекты: Учебное пособие / Л. П. Киященко, Е. Г. Гребенщикова. – М.: МГМСУ, 2011. – 172 с.

Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К.: В. Д. «Професіонал», 2004. – 113 с.

Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований: Учебн. пособие / Под ред. А. А. Лудченко. – К.: О-во «Знание», КОО, 2000. – 113 с.

Меньшиков И. В. Содержание образования: самоорганизация междисциплинарности и проблема управления. [Електронний ресурс] / И. В. Меньшиков. – Режим доступу: <http://spkurdyumov.narod.ru/MenSan.htm>

Кудикіна Н. В. Методологія наукових досліджень: стисло й доступно для початківців. Навчально-метод. посібник / Н. В. Кудикіна. – К.: КМПУ, 2004. – 38 с.

Кропотова Н. В. Междисциплинарность как диалог профессиональных культур [Електронний ресурс] / Н. В. Кропотова. – С. 73 – 76. – Режим доступу: http://librat.org.ua/sections_load.php?s=sociology_demography&id=159

Кудикіна Н. В. Закопи та закономірності у методологічному забезпеченні наукових досліджень з проблем професійної педагогіки / Н. В. Кудикіна // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в закладах інтернатного типу: Збірник наукових праць Інституту проблем виховання АПН України / Упорядник: Л.В. Канішевська. – ІПВ АПН України, 2008. – С. 12 – 15.

Мультидисциплинарность научных исследований [Електронний ресурс] / Федеральный портал. – Режим доступу: protown.ru/information/hide/4457.html

Науково-дослідна роботи в закладах освіти: Метод. посібник / Укл. Ю. О. Туранов, В. І. Уруський. – Тернопіль: Астон, 2001. – 138 с.

Освітологія: хрестоматія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. – К.: ВП «Едельвейс», 2013. – 728 с.

Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень / В. К. Сидоренко, П. В. Дмитренко. – К.: РННЦ «ДІНІТ», 2000. – 259 с.

Основы научных исследований: Учеб. для техн. вузов / В. И. Крутов, И. М. Грушко, В. В. Попов и др.; Под ред. В. И. Крутова, В. В. Попова. – М.: Высш. шк., 1989. – 400 с.

Сисоєва С. О. Методологічні концепти освітології / С. О. Сисоєва // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. О. Огнев'юк, В. М. Ткаченко, П. Ю. Саух, Д. І. Дзвінчук, С. О. Сисоєва, І. В. Соколова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с.

Сисоєва С. О. Освіта у сучасному світі / С. О. Сисоєва / Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 груд. 2010 р. / МОН України, НАПН України, ГУОН КМДА, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін. /

За заг. ред. Огнев'юка В. О. [редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа, С. О. Сисосва, Г. С. Лозко]. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. – 192 с.

Сисосва С. О. Освіта як об'єкт дослідження / С. О. Сисосва // Шлях освіти: науково-методичний журнал. – К.: Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Асоціація працівників гімназій і ліцеїв України. – 2011. – № 2 – 48 с. – С. 5 – 11.

Сисосва С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підруч. для магістрів спец. «Педагогіка вищої школи» / С. О. Сисосва, Т. Є. Кристопчук; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Рівне: Волинські береги, 2013. – 359 с.

Сисосва С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: Навч. – метод. посіб. / С. О. Сисосва, Т. Є. Кристопчук. – Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.

Сисосва С. О., Соколова І. В. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: наук. видання / С. О. Сисосва, І. В. Соколова // НАПН України. Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих, МОН. Маріупольський держ. Гуманітарний ун-т – Київ. Видавничий дім «ЕКМО», 2010. – 362 с.

Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Трансдисциплінарні дослідження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/>

Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко – К.: Знання-прес, 2002. – 295 с.

Додаткова література:

Краевский В. В. Науки об образовании и наука об образовании (методологические проблемы современной педагогики) / В. В. Краевский // Журнал «Вопросы философии». – 2009. – № 3. – С. 77 – 82.

Кремень В. Г., Ільїн В. В. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму : монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн; [Національна академія педагогічних наук України]. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 368 с.

Кремень В. Освіта в структурі цивілізаційних змін / В. Кремень // Освіта. – 2010. – № 47–48 (5430-5431). – С. 4.

Новиков А. М. О структуре теории образования / А. М. Новиков // Педагогика. – 2005. – № 7. – С. 18 – 23.

Огнев'юк В. О. Філософія освіти та її місце в структурі наукових досліджень феномену освіти / В. О. Огнев'юк // Науково-методичний журнал «Шлях освіти». – 2009. – № 4 (54). – С. 2 – 6.

Огнев'юк В. О., Сисосва С. О. Освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти / В. О. Огнев'юк, С. О. Сисосва // Рідна шк.: щомісяч. наук.-пед. журн. – № 4 – 5 (988-989), квітень-травень, 2012. – 80 с. – С. 44 – 51.

Освітологія: витоки наукового напрямку: Монографія / За ред. В. О. Огнев'юка; Авт. кол.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисосва, Л. Л. Хоружа, І. В. Соколова, О. М. Кузьменко, О. О. Мороз. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. – 336 с.

Парахонский А. П. Мультидисциплинарность научных исследований [Електронний ресурс] / А. П. Парахонский. – Медицинский институт высшего сестринского образования. Кубанский медицинский университет. Краснодар. – Режим доступу: http://www.econf.rae.ru/pdf/2009/06/Parahonskii_4.pdf

Пять основных трактовок трансдисциплинарности (по Дж. Клейн) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/trasd/osnovnie-podxodi-k-traktovke.html>

Разработка междисциплинарных программ в области гуманитарного образования: опыт проекта Tempus JEP-27111-2006. – Ростов н/Д: НМЦ «Логос», 2009. – 166 с.

Саух П. Ю. Сучасна освіта: портрет без прикрас (між негативною креативністю ідей і українською вестернізацією) / П. Ю. Саух // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр./ за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти». – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с. – С.62 –75.

1st World Congress of Transdisciplinarity. Preamble. [Електронний ресурс] / Centre International de Recherches et Études Transdisciplinaires. – Convento da Arrábida, Portugal, 1994, November 2-6. – Режим доступу: <http://perso.club-internet.fr/nicol/ciret/english/charten.htm>

De Mello. M. (2001) The School of the Future, University of São Paulo, Center for Transdisciplinary Education (CETRANS).

Lawrence. R. J. Housing and health: From interdisciplinary principles to transdisciplinary research and practice. Futures, 2004. – 36. – № 4. – P. 488 – 489.

M. de Mello. Transdisciplinarity : An Experience in Implementation [Електронний ресурс]. – Center for Transdisciplinary Education (CETRANS) . The School of the Future, University of São Paulo, October 23, 2001. – Режим доступу: <http://ciret-transdisciplinarity.org/bulletin/b16c12.php>

Remadier T. Transdisciplinarity and its challenges: The case of urban studies [Електронний ресурс] / T. Remadier. – Futures, 2004. – № 36. – P. 433 – 434. – Режим доступу: <http://transstudy.ru>

САМОСТІЙНА РОБОТА 4.2.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:

1. На основі опрацювання наукової літератури та вивчення проблем із розвитку сфери освіти, розробити технологію міждисциплінарного наукового дослідження з актуальної освітньої проблеми. Висновки обґрунтувати.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКЕ ЗАВДАННЯ 4.2.

Тема: Проведення наукового дослідження з освітології.

Мета: оволодіння уміннями та навичками виконання міждисциплінарних наукових досліджень з освітологічної тематики.

Завдання: на основі обраної теми зі складових освітологічної підготовки спроектувати її дослідження за всіма етапами, яких потребує міждисциплінарне наукове дослідження. Висновки обгрунтувати.

Список рекомендованої літератури до теми 4.

Основна література:

Андреев В. И. Базовые закономерности развития образовательных систем / В. И. Андреев / Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576с.

Бушковская Е. А. Феномен междисциплинарности в зарубежных исследованиях [Электронный ресурс] / Е. А. Бушковская. – С. 152 – 155. – Режим доступа: <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/330/image/330-152.pdf>

Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.

Загвязинский В. И. Методология и методика дидактического исследования / В. И. Загвязинский. – М.: Педагогика, 1982. – 160 с.

Кнященко Л. П., Гребенщикова Е. Г. Современная философия науки: трансдисциплинарные аспекты: Учебное пособие / Л. П. Кнященко, Е. Г. Гребенщикова. – М.: МГМСУ, 2011. – 172 с.

Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К.: В.Д. «Професіонал», 2004. – 113 с.

Кропотова Н. В. Междисциплинарность как диалог профессиональных культур [Электронный ресурс] / Н. В. Кропотова. – С. 73 – 76. – Режим доступа: http://librar.org.ua/sections_load.php?s=sociology_demography&id=159

Кудикіна Н. В. Закони та закономірності у методологічному забезпеченні наукових досліджень з проблем професійної педагогіки / Н. В. Кудикіна // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в закладах інтернатного типу: Збірник наукових праць Інституту проблем виховання АПН України / Упорядник: Л. В. Канишевська. – ППВ АПН України, 2008. – С. 12 – 15.

Кудикіна Н. В. Методологія наукових досліджень: стисло й доступно для початківців. Навчально-метод. посібник / Н. В. Кудикіна – К.: КМПУ, 2004. – 38 с.

Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований: Учебн. пособие / Под ред. А. А. Лудченко. – К.: О-во «Знання», КОО, 2000. – 113 с.

Меньшиков И. В. Содержание образования: самоорганизация междисциплинарности и проблема управления. [Электронный ресурс] / И. В. Меньшиков. – Режим доступа: <http://spkurdyumov.narod.ru/MenSan.htm>

Мультидисциплинарность научных исследований [Электронный ресурс] / Федеральный портал. – Режим доступа: protown.ru/information/hidden/4457.html

Науково-дослідна робота в закладах освіти: Метод. посібник / Укл. Ю. О. Туранов, В. І. Уруський. – Тернопіль: Астон, 2001. – 138 с.

Освітологія: хрестоматія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. – К.: ВП «Едельвейс», 2013. – 278 с.

Сидоренко В. К. Основы научных исследований / В. К. Сидоренко, П. В. Дмитренко – К.: РННЦ «ДНІТ», 2000. – 259 с.

Основы научных исследований: Учеб. для техн. вузов / В. И. Крутов, И. М. Грушко, В. В. Попов и др.; Под ред. В. И. Крутова, В. В. Попова. – М.: Высш. шк., 1989. – 400 с.

Сисоєва С. О. Методологічні концепти освітології / С. О. Сисоєва // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. О. Огнев'юк, В. М. Ткаченко, П. Ю. Саух, Д. І. Дзвінчук, С. О. Сисоєва, І. В. Соколова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с.

Сисоєва С. О. Освіта у сучасному світі / С. О. Сисоєва / Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 груд. 2010 р. / МОН України, НАПН України, ГУОН КМДА, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін. / За заг. ред. Огнев'юка В. О. [редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа, С. О. Сисоєва, Г. С. Лозко]. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. – 192 с.

Сисоєва С. О. Освіта як об'єкт дослідження / С. О. Сисоєва // Шлях освіти: науково-методичний журнал. – К.: Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Асоціація працівників гімназій і ліцеїв України. – 2011. – № 2 – 48 с. – С. 5 – 11.

Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підруч. для магістрів спец. «Педагогіка вищої школи» / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Рівне: Волинські береги, 2013. – 359 с.

Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: Навч.-метод. посіб. / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук. – Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.

Сисоєва С. О., Соколова І. В. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: наук. видання / С. О. Сисоєва, І. В. Соколова // НАПН України. Інст-т педагогічної освіти і освіти дорослих, МОН. Маріупольський держ. гуманітарний ун-т – Київ. Видавничий дім «ЕКМО», 2010. – 362 с.

Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Трансдисциплінарні дослідження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/>

Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко – К.: Знання-прес, 2002. – 295 с.

Додаткова література:

Краєвський В. В. Науки об освіті та наука об освіті (методологічні проблеми сучасної педагогіки) / В. В. Краєвський // Журнал «Вопросы философии». – 2009. – № 3. – С. 77 – 82.

Кремень В. Г., Ільїн В. В. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму : монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн; [Національна академія педагогічних наук України]. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 368 с.

Кремень В. Освіта в структурі цивілізаційних змін / В. Кремень // Освіта. – 2010. – № 47 – 48 (5430-5431). – С. 4.

Новиков А. М. О структуре теории образования / А. М. Новиков // Педагогика. – 2005. – № 7. – С. 18 – 23.

Огнев'юк В. О. Філософія освіти та її місце в структурі наукових досліджень феномену освіти / В. О. Огнев'юк // Науково-методичний журнал «Шлях освіти». – 2009. – №4 (54). – С. 2 – 6.

Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. Освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти / В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва // Рідна шк.: щомісяч. наук.-пед. журн. – № 4 – 5 (988-989), квітень-травень, 2012. – 80 с. – С. 44 – 51.

Освітологія: витоки наукового напрямку: Монографія / За ред. В. О. Огнев'юка; Авт. кол.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Л. Л. Хоружа, І. В. Соколова, О. М. Кузьменко, О. О. Мороз. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. – 336 с.

Парахонський А. П. Мультидисциплінарність наукових досліджень [Електронний ресурс] / А. П. Парахонський. – Медичинський інститут вищого сестринського освіти. Кубанський медичинський університет. Краснодар. – Режим доступу: http://www.econf.rae.ru/pdf/2009/06/Parahonskii_4.pdf

Пять основных трактовок трансдисциплинарности (по Дж. Клейн) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/trasd/osnovnie-podxodi-k-traktovke.html>

Разработка междисциплинарных программ в области гуманитарного образования: опыт проекта Tempus JEP-27111-2006. – Ростов н/Д: НМЦ «Логос», 2009. – 166 с.

Саух П. Ю. Сучасна освіта: портрет без прикрас (між негативною креативністю ідей і українською вестернізацією) / П. Ю. Саух // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр./ за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти». – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с. – С. 62 – 75.

1st World Congress of Transdisciplinarity. Preamble. [Електронний ресурс] / Centre International de Recherches et Études Transdisciplinaires. – Convento da Arrábida, Portugal, 1994, November 2-6. – Режим доступу: <http://perso.club-internet.fr/nicol/ciret/english/charten.htm>

De Mello. M. (2001) *The School of the Future*, University of São Paulo, Center for Transdisciplinary Education (CETRANS).

Lawrence. R. J. *Housing and health: From interdisciplinary principles to transdisciplinary research and practice.* *Futures*, 2004. – 36. – № 4. – P. 488 – 489.

M. de Mello. *Transdisciplinarity : An Experience in Implementation* [Електронний ресурс]. – Center for Transdisciplinary Education (CETRANS) . *The School of the Future*, University of São Paulo, October 23, 2001. – Режим доступу: <http://ciret-transdisciplinarity.org/bulletin/b16c12.php>

Remadier T. *Transdisciplinarity and its challenges: The case of urban studies* [Електронний ресурс] / T. Remadier. – *Futures*, 2004. – № 36. – P. 433 – 434. – Режим доступу: <http://transstudy.ru>

ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ 2

1. Поняття методу міждисциплінарного наукового дослідження.
2. Проблема класифікації методів міждисциплінарного наукового дослідження у сфері освіти.
3. Модифікація основних методів наукових досліджень при виконанні міждисциплінарного наукового дослідження у сфері освіти.
4. Характеристика та зміст філософських методів.
5. Характеристика та зміст загальнонаукових методів.
6. Характеристика та зміст конкретно-наукових методів.
7. Порівняння процедури відбору методів для дисциплінарного та міждисциплінарного дослідження у сфері освіти.
8. Методи різних наук у дослідженні сфери освіти (педагогіки, психології, філософії, економіки, права, соціології, культурології тощо).
9. Система методів міждисциплінарного наукового дослідження.
10. Застосування емпіричних методів в освітології.
11. Загальнонаукові теоретичні методи та особливості їх використання в освітологічних наукових дослідженнях.
12. Використання математичних методів та методів статистичної обробки наукових даних в освітології.
13. Освітологічні методи наукового дослідження.
14. Етапи міждисциплінарного наукового дослідження в освітології.
15. Технологія роботи з інформаційними джерелами за темою міждисциплінарного наукового дослідження.
16. Вибір проблеми міждисциплінарного наукового дослідження у сфері освіти.

17. Особливості визначення об'єкта, предмета і мети міждисциплінарного наукового дослідження.
18. Етапи міждисциплінарного наукового дослідження в освітології.
19. Технологія роботи над міждисциплінарним науковим дослідженням з освітологічної проблематики.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ 2

Основна література:

Андреев В. И. Базовые закономерности развития образовательных систем / В. И. Андреев / Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Бушковская Е. А. Феномен междисциплинарности в зарубежных исследованиях [Электронный ресурс] / Е. А. Бушковская. – С. 152 – 155. – Режим доступа: <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/330/image/330-152.pdf>

Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.

Загвязинский В. И. Методология и методика дидактического исследования / В. И. Загвязинский. – М.: Педагогика, 1982. – 160 с.

Киященко Л. П., Гребенщикова Е. Г. Современная философия науки: трансдисциплинарные аспекты: Учебное пособие / Л. П. Киященко, Е. Г. Гребенщикова. – М.: МГМСУ, 2011. – 172 с.

Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основы научных исследований / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К.: В.Д. «Професіонал», 2004. – 113 с.

Кремень В. Г. Синергетична модель розвитку освіти як відповідь на виклики сьогодення / В. Г. Кремень // Рідна школа: щомісячний науково-педагогічний журнал. – Київ: Рідна школа, 2010. – С. 3 – 6.

Кропотова Н. В. Междисциплинарность как диалог профессиональных культур [Электронный ресурс] / Н. В. Кропотова. – С. 73 – 76. – Режим доступа: http://librar.org.ua/sections_load.php?s=sociology_demography&id=159

Кудикіна Н. В. Закони та закономірності у методологічному забезпеченні наукових досліджень з проблем професійної педагогіки / Н. В. Кудикіна // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в закладах інтернатного типу: Збірник наукових праць Інституту проблем виховання АПН України / Упорядник: Л. В. Канішевська. – ПІВ АПН України, 2008. – С. 12 – 15.

Кудикіна Н. В. Методология научных исследований: стисло й доступно для початківців. Навчально-метод. посібник / Н. В. Кудикіна. – К.: КМПУ, 2004. – 38 с.

Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований: Учебн. пособие / А. А. Лудченко, Я. А. Лудченко, Т. А. Примак; под ред. А. А. Лудченко. – К.: О-во «Знание», КОО, 2000. – 113 с.

Меньшиков И. В. Содержание образования: самоорганизация междисциплинарности и проблема управления. [Електронний ресурс] / И. В. Меньшиков. – Режим доступу: <http://spkurdyumov.narod.ru/MenSan.htm>

Мультидисциплинарность научных исследований [Електронний ресурс] / Федеральный портал. – Режим доступу: protown.ru/information/hide/4457.html

Науково-дослідна робота в закладах освіти: Метод. посібник / Укл. Ю. О. Туранов, В. І. Уруський. – Тернопіль: Астон, 2001. – 138 с.

Новиков А. М. О структуре теории образования / А. М. Новиков // Педагогика. – 2005. – № 7. – С. 18 – 23.

Освітологія: хрестоматія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: Огнев'юк В. О., Сисоева С. О. – К.: ВП «Едельвейс», 2013. – 728 с.

Основы научных исследований: Учеб. для техн. вузов / В. И. Крутов, И. М. Грушко, В. В. Попов и др.; Под ред. В. И. Крутова, В. В. Попова. – М.: Высш. шк., 1989. – 400 с.

Парахонский А. П. Мультидисциплинарность научных исследований [Електронний ресурс] / А. П. Парахонский // Медицинский институт высшего сестринского образования, Кубанский медицинский университет. – Краснодар. – Режим доступу:http://www.econf.rae.ru/pdf/2009/06/Parahonskii_4.pdf

Пять основных трактовок трансдисциплинарности (по Дж. Клейн) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/trasd/osnovnie-podxodi-k-traktovke.html>

Разработка междисциплинарных программ в области гуманитарного образования: опыт проекта Tempus JEP-27111-2006. – Ростов н/Д: НМЦ «Логос», 2009. – 166 с.

Сидоренко В. К. Основы научных исследований / В. К. Сидоренко, П. В. Дмитренко – К.: РННЦ «ДНІТ», 2000. – 259 с.

Сисоева С. О. Методологічні концепти освітології / С. О. Сисоева // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. О. Огнев'юк, В. М. Ткаченко, П. Ю. Саух, Д. І. Дзвінчук, С. О. Сисоева, І. В. Соколова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с.

Сисоева С. О. Освіта у сучасному світі / С. О. Сисоева / Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 груд. 2010 р. / МОН України, НАПН України, ГУОН КМДА, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін. / За заг. ред. Огнев'юка В. О. [редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа, С. О. Сисоева, Г. С. Лозко]. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. – 192 с.

Сисоева С. О. Освіта як об'єкт дослідження / С. О. Сисоева // Шлях освіти: науково-методичний журнал. – К.: Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Асоціація працівників гімназій і ліцеїв України. – 2011. – № 2 – 48 с. – С. 5 – 11.

Сисоева С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підруч. для магістрів спец. «Педагогіка вищої школи» / С. О. Сисоева, Т. Є. Кристопчук; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Рівне: Волинські береги, 2013. – 359 с.

Сисоева С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: навч. – метод. посіб. / С. О. Сисоева, Т. Є. Кристопчук. – Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.

Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарченко – К.: Знання-прес, 2002. – 295 с.

Lawrence. R. J. Housing and health: From interdisciplinary principles to transdisciplinary research and practice. *Futures*, 2004. – 36. – № 4. – Р. 488–489.

M. de Mello. Transdisciplinarity : An Experience in Implementation [Електронний ресурс]. – Center for Transdisciplinary Education (CETRANS) . The School of the Future, University of São Paulo, October 23, 2001. – Режим доступу: <http://ciret-transdisciplinarity.org/bulletin/b16c12.php>

Додаткова література:

Гершунский Б. С. Философско-методологические основы образовательно-педагогической прогностики / Б. С. Гершунский // Философия образования. – М.: Московский психолого-социальный институт. Флинта, 1998. – 432 с.

Енциклопедія освіти // Акад. пед. наук України; головний редактор В. Г. Кремень. – К.: ЮрінкомІнтер, 2008. – 1040 с.

Загвойська Л. Міждисциплінарні дослідження в контексті постнекласичної економіки [Електронний ресурс] / Л. Загвойська. – С. 48 – 53. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vide/2009_1/ve1_statti/ve1_zahvoyska.pdf

Краевский В. В. Науки об образовании и наука об образовании (методологические проблемы современной педагогики) / В. В. Краевский // Журнал «Вопросы философии». – 2009. – № 3. – С. 77 – 82.

Кремень В. Г., Ільїн В. В. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму : монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн; [Національна академія педагогічних наук України]. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 368 с.

Кремень В. Освіта в структурі цивілізаційних змін / В. Кремень // Освіта. – 2010. – № 47–48 (5430-5431). – С. 4.

Огнев'юк В. О. Філософія освіти та її місце в структурі наукових досліджень феномену освіти / В. О. Огнев'юк // Науково-методичний журнал «Шлях освіти». – 2009. – №4 (54). – С. 2 – 6.

Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. Освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти / В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва // Рідна шк.: щомісяч. наук.-пед. журн. – № 4 – 5 (988-989), квітень-травень, 2012. – 80 с. – С. 44 – 51.

Освітологія: витоки наукового напрямку: Монографія / За ред. В. О. Огнев'юка; Авт. кол.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Л. Л. Хоружа, І. В. Соколова, О. М. Кузьменко, О. О. Мороз. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. – 336 с.

Освітологія: хрестоматія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. – К.: ВП «Едельвейс», 2013. – 728 с.

Парахонский А. П. Мультидисциплинарность научных исследований [Електронний ресурс] / А. П. Парахонский. – Медицинский институт высшего

сестринського образования. Кубанский медицинский университет. Краснодар. – Режим доступу: http://www.econf.rae.ru/pdf/2009/06/Parahonskii_4.pdf

Саух П. Ю. Сучасна освіта: портрет без прикрас (між негативною креативністю ідей і українською вестернізацією) / П. Ю. Саух // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти». – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с. – С. 62–75.

Сисоєва С. О., Соколова І. В. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: наук. видання / С. О. Сисоєва, І. В. Соколова // НАПН України. Інст-т педагогічної освіти і освіти дорослих, МОН. Маріупольський держ. Гуманітарний ун-т – Київ. Видавничий дім «ЕКМО», 2010. – 362 с.

Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Трансдисциплінарні дослідження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/>

1st World Congress of Transdisciplinarity. Preamble. [Електронний ресурс] / Centre International de Recherches et Études Transdisciplinaires. – Convento da Arrábida, Portugal, 1994, November 2-6. – Режим доступу: <http://perso.club-internet.fr/nicol/ciret/english/charten.htm>

M. de Mello. Transdisciplinarity : An Experience in Implementation [Електронний ресурс]. – Center for Transdisciplinary Education (CETRANS) . The School of the Future, University of São Paulo, October 23, 2001. – Режим доступу: <http://ciret-transdisciplinarity.org/bulletin/b16c12.php>

Remadier T. Transdisciplinarity and its challenges: The case of urban studies [Електронний ресурс] / Т. Remadier. – Futures, 2004. – № 36. – Р. 433–434. – Режим доступу: <http://transstudy.ru>

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Методологія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти»

Разом: 54 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год.,

індивідуальна робота – 4 год., самостійна робота – 30 год., модульний контроль – 4 год., залік.

Семестр		Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
Тиждень					
Модулі		Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
Назва модуля		Теорія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти		Практика міждисциплінарних досліджень у сфері освіти	
К-ть балів за модуль		69 балів		119 балів	
Лекції		1	2	3	4
Дати					
Теми лекцій		Класифікація наукових досліджень у сфері освіти. Поняття міждисциплінарного наукового дослідження	Основні положення методології міждисциплінарного наукового дослідження	Відбір та класифікація методів міждисциплінарного дослідження у сфері освіти	Технологія проведення міждисциплінарних досліджень у сфері освіти
Відвід. лекц.		1 б.	1 б.	1 б.	1 б.
Теми семінарських занять		Основні підходи до проведення наукових досліджень	Освітологія як галузь міждисциплінарного наукового знання	Методи наукового дослідження в освітології	Технологія роботи над науковим міждисциплінарним дослідженням
Відвід. семін.		1 б.	1 б.	1 б.	1 б.
Робота на семінарах		10 б.	10 б.	10 б.	10 б.
Самостійна робота		5 б.	5 б.	5 б.	5 б.
ІНДЗ				Науковий тезаурус освітологічного дослідження	Проведення наукового дослідження з освітології
Оцінов. ІНДЗ				30 б.	30 б.
Опрацювання фахових видань та першоджерел		10 б.			
Види поточного контролю		Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (25 балів)	
Підсумковий контроль				Залік (40 балів)	

Коефіцієнт перерахунку балів 188 : 60 = 3,2

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного та підсумкового контролю з дисципліни «Методологія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти»

№	Вид діяльності (визначаються по кожній дисципліні)	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Всього
1	Відвідування лекцій	1	4
2	Відвідування практичних (семінарських занять)	1	4
3	Виконання завдання для самостійної роботи	5	20
4	Робота на практичному (семінарському) занятті у тому числі: – доповідь; – виступ; – повідомлення; – участь у дискусії, тощо.	Всього 10, у тому числі за видами	40
5	ІНДЗ (індивідуальне навчально-дослідницьке завдання)	30	60
6	Опрацювання фахових видань (у тому числі першоджерел)	10	10
7	Написання реферату	15	-
8	Виконання модульної контрольної роботи	25	50
9	Виконання тестового контролю, експрес-контролю	10	-
10	Лабораторна робота у тому числі: – допуск; – виконання; – захист.	Всього 10, у тому числі за видами	-
11	Творча робота (у тому числі есе)	20	-
Загальна кількість балів:			188
Коефіцієнт перерахунку $188 : 60 = 3,2$			
Підсумковий рейтинговий бал			60
Залік			40
Разом:			100

V. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1. Теорія міждисциплінарних досліджень у сфері освіти			
Класифікація наукових досліджень відповідно у сфері освіти. Поняття міждисциплінарного наукового дослідження (5 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання	5	I-II
Основні положення методології міждисциплінарного наукового дослідження (5 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання Модульний контроль	5	II-III
Змістовий модуль 2. Практика міждисциплінарних досліджень у сфері освіти			
Відбір та класифікація методів міждисциплінарного дослідження у сфері освіти (10 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання	5	III-IV
Технологія проведення міждисциплінарних досліджень у сфері освіти (10 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання Модульний контроль	5	IV-V
Разом: 30 год.	Разом: 20 балів		

VII. КОНТРОЛЬ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНОЮ РОБОТОЮ СТУДЕНТІВ

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Відповідність змісту меті і завданням роботи	6 балів
2.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	12 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	3 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 балів
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	3 бали
Разом:		30 балів

VIII. ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

1. Класифікація наукових досліджень відповідно до складності досліджуваної проблеми.
2. Дисциплінарні наукові дослідження.
3. Міждисциплінарні наукові дослідження.
4. Сутність міждисциплінарного підходу в наукових дослідженнях.
5. Мультидисциплінарні наукові дослідження.
6. Трансдисциплінарні наукові дослідження.
7. Міждисциплінарне дослідження як процес і результат інтеграції різних галузей наукового знання.
8. Ознаки міждисциплінарного наукового дослідження.
9. Види та класифікації міждисциплінарних наукових досліджень.
10. Фундаментальні та прикладні міждисциплінарні наукові дослідження.
11. Теоретичне та експериментальне міждисциплінарне дослідження.
12. Колективне міждисциплінарне дослідження.
13. Вимоги до проведення міждисциплінарного наукового дослідження.
14. Методологія дисциплінарного наукового дослідження.
15. Методологія міждисциплінарного наукового дослідження.
16. Роль методології міждисциплінарного наукового дослідження у розвитку наукового знання про сферу освіти.
17. Методологічні принципи міждисциплінарного наукового дослідження.
18. Забезпечення системного, комплексного, синергетичного та цілісного підходів у міждисциплінарному науковому дослідженні.
19. Основні положення методології міждисциплінарного наукового дослідження.
20. Приклади міждисциплінарних досліджень.
21. Особливості освітології як галузі міждисциплінарного знання.
22. Значення методології філософії освіти для розвитку освітології.
23. Значення методології педагогіки для розвитку міждисциплінарних досліджень у сфері освіти.
24. Поняття методу міждисциплінарного наукового дослідження.
25. Проблема класифікації методів міждисциплінарного наукового дослідження у сфері освіти.
26. Модифікація основних методів наукових досліджень при виконанні міждисциплінарного наукового дослідження у сфері освіти.

27. Характеристика та зміст філософських методів.
28. Характеристика та зміст загальнонаукових методів.
29. Характеристика та зміст конкретно-наукових методів.
30. Порівняння процедури відбору методів для дисциплінарного та міждисциплінарного дослідження у сфері освіти.
31. Методи різних наук у дослідженні сфери освіти (педагогіки, психології, філософії, економіки, права, соціології, культурології тощо).
32. Система методів міждисциплінарного наукового дослідження.
33. Застосування емпіричних методів у освітології.
34. Загальнонаукові теоретичні методи та особливості їх використання в освітологічних наукових дослідженнях.
35. Використання математичних методів та методів статистичної обробки наукових даних в освітології.
36. Освітологічні методи наукового дослідження.
37. Етапи міждисциплінарного наукового дослідження в освітології.
38. Технологія роботи з інформаційними джерелами за темою міждисциплінарного наукового дослідження.
39. Вибір проблеми міждисциплінарного наукового дослідження у сфері освіти.
40. Особливості визначення об'єкта, предмета і мети міждисциплінарного наукового дослідження.
41. Етапи міждисциплінарного наукового дослідження в освітології.
42. Технологія роботи над міждисциплінарним науковим дослідженням з освітологічної проблематики.

VIII. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ВСЬОГО КУРСУ

Основна література:

Андреев В. И. Базовые закономерности развития образовательных систем / В. И. Андреев / Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Бушковская Е. А. Феномен междисциплинарности в зарубежных исследованиях [Электронный ресурс] / Е. А. Бушковская. – С. 152 – 155. – Режим доступа: <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/330/image/330-152.pdf>

Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.

Гребенщикова Е. Г. Философско-методологическое обоснование трансдисциплинарной парадигмы в биотике [Электронный ресурс]: автореф. дис. на соискание ученой степени доктора философских наук: спец. 09.00.08. «Философия науки и техники» / Е. Г. Гребенщикова. – Москва, 2012. – 44 с. – С. 7 – 8. – Режим доступа: <http://iph.ras.ru/uplfile/aspir/autoreferat/Grebenshchikova.pdf>

Загвойська Л. Міждисциплінарні дослідження в контексті постнекласичної економіки [Електронний ресурс] / Л. Загвойська. – С. 48 – 53. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soe_gum/vide/2009_1/ve1_statti/ve1_zahvoyska.pdf

Загвязинский В. И. Методология и методика дидактического исследования / В. И. Загвязинский. – М.: Педагогика, 1982. – 160 с.

Загвязинский В., Атаханов Р. Методология и методы психолого-педагогического исследования / В. Загвязинский, Р. Атаханов. – М.: Academia, 2001. – 207 с. – С. 41.

Киященко Л. П., Гребенщикова Е. Г. Современная философия науки: трансдисциплинарные аспекты: Учебное пособие / Л. П. Киященко, Е. Г. Гребенщикова. – М.: МГМСУ, 2011. – 172 с.

Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К.: В.Д. «Професіонал», 2004. – 113 с.

Краевский В. В. Науки об образовании и наука об образовании (методологические проблемы современной педагогики) / В. В. Краевский // Журнал «Вопросы философии». – 2009. – № 3. – С. 77 – 82.

Кремень В. Г., Ільїн В. В. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму : монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн; [Національна академія педагогічних наук України]. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 368 с.

Кремень В. Освіта в структурі цивілізаційних змін / В. Кремень // Освіта. – 2010. – № 47–48 (5430-5431). – С. 4.

Кремень В. Г. Синергетична модель розвитку освіти як відповідь на виклики сьогодення / В. Г. Кремень // Рідна школа: щомісячний науково-педагогічний журнал. – Київ: Рідна школа, 2010. – С. 3 – 6.

Кропотова Н. В. Междисциплинарность как диалог профессиональных культур [Електронний ресурс] / Н. В. Кропотова. – С. 73 – 76. – Режим доступу: http://librar.org.ua/sections_load.php?s=sociology_demography&id=159

Кудикіна Н. В. Законы та закономерности у методологичному забезпеченні наукових досліджень з проблем професійної педагогіки / Н. В. Кудикіна // Теоретико-практичні аспекти виховної роботи в закладах інтернатного типу: Збірник наукових праць Інституту проблем виховання АПН України / Упорядник: Л. В. Канішевська. – ІПВ АПН України, 2008. – С. 12 – 15.

Кудикіна Н. В. Методологія наукових досліджень: стисло й доступно для початківців. Навчально-метод. посібник / Н. В. Кудикіна. – К.: КМПУ, 2004. – 38 с.

Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований: Учебн. пособие / А. А. Лудченко, Я. А. Лудченко, Т. А. Примак; под ред. А. А. Лудченко. – К.: О-во «Знание», КОО, 2000. – 113 с.

Мультидисциплинарность научных исследований [Електронний ресурс] / Федеральный портал. – Режим доступу: protown.ru/information/hide/4457.html

Науково-дослідна робота в закладах освіти: Метод. посібник / Укл. Ю. О. Туранов, В. І. Уруський. – Тернопіль: Астон, 2001. – 138 с.

Новиков А. М. О структуре теории образования / А. М. Новиков // Педагогика. – 2005. – № 7. – С. 18 – 23.

Новиков А. М., Новиков Д. А. Методология / А. М. Новиков, Д. А. Новиков. – М.: СИНТЕГ, 2007. – 668 с.

Новиков А. М., Новиков Д. А. Методология: словарь системы основных понятий / А. М. Новиков, Д. А. Новиков. – М.: Либроком, 2013. – 208 с.

Огнев'юк В. О. Освітлогія як відображення міждисциплінарного підходу у наукових дослідженнях феномену сучасної освіти / В. О. Огнев'юк // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наукове видання за матеріалами першої Всеукр. наук.-практ. конференції «Освітлогія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; Авт. кол.: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. О. Огнев'юк, В. М. Ткаченко, П. Ю. Саух, Д. І. Дзвінчук, С. О. Сисоєва, І. В. Соколова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с. – С. 53 – 62.

Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. Освітлогія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти / В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва // Рідна шк.: щомісяч. наук.-пед. журн. – № 4 – 5 (988-989), квітень-травень, 2012. – 80 с. – С. 44 – 51.

Освітлогія: хрестоматія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. – К.: ВП «Едельвейс», 2013. – 728 с.

Основы научных исследований: Учеб. для техн. вузов / В. И. Крутов, И. М. Грушко, В. В. Попов и др.; Под ред. В. И. Крутова, В. В. Попова. – М.: Высш. шк., 1989. – 400 с.

Парахонский А. П. Мультидисциплинарность научных исследований [Електронний ресурс] / А. П. Парахонский. – Медицинский институт высшего сестринского образования. Кубанский медицинский университет. Краснодар. – Режим доступу: http://www.econf.rae.ru/pdf/2009/06/Parahonskii_4.pdf

Пять основных трактовок трансдисциплинарности (по Дж. Клейн) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transstudy.ru/trasd/osnovnie-podxodi-k-traktovke.html>

Разработка междисциплинарных программ в области гуманитарного образования: опыт проекта Tempus JER-27111-2006. – Ростов н/Д: НМЦ «Логос», 2009. – 166 с.

Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень / В. К. Сидоренко, П. В. Дмитренко – К.: РННЦ «ДНІП», 2000. – 259 с.

Сисоєва С. О. Методологічні концепти освітології / С. О. Сисоєва // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. О. Огнев'юк, В. М. Ткаченко, П. Ю. Саух, Д. І. Дзвінчук, С. О. Сисоєва, І. В. Соколова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с.

Сисоєва С. О. Освіта у сучасному світі / С. О. Сисоєва // Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 груд. 2010 р. / МОН України, НАПН України, ГУОН КМДА, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін. / За заг. ред. Огнев'юка В. О. [редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа, С. О. Сисоєва, Г.С. Лозко]. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. – 192 с.

Сисоєва С. О. Освіта як об'єкт дослідження / С. О. Сисоєва // Шлях освіти: науково-методичний журнал. – К.: Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Асоціація працівників гімназій і ліцеїв України. – 2011. – № 2 – 48 с. – С. 5 – 11.

Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підруч. для магістрів спец. «Педагогіка вищої школи» / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Рівне: Волинські береги, 2013. – 359 с.

Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти: навч. – метод. посіб. / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук. – Луцьк, ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.

Сисоєва С. О., Соколова І. В. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження: наук. видання / С. О. Сисоєва, І. В. Соколова / НАПН України. Інс-т педагогічної освіти і освіти дорослих, МОН. Маріупольський держ. Гуманітарний ун-т – Київ. Видавничий дім «ЕКМО», 2010. – 362 с.

Современное образование как открытая система: коллективная монография / под ред. Н. Г. Ничкало, Г. Н. Филонова, О. В. Суходольской-Кулешовой. – М.: Институт научной и педагогической информации РАО, издательство «ЮНИТИ-ДАНА», издательство «ЮРКОМПАНИ», 2012. – 576 с.

Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарченко–К.: Знання-прес, 2002. – 295 с.

Lawrence. R. J. Housing and health: From interdisciplinary principles to transdisciplinary research and practice. Futures, 2004. – 36. – № 4. – P. 488–489.

M. de Mello. Transdisciplinarity : An Experience in Implementation [Електронний ресурс]. – Center for Transdisciplinary Education (CETRANS) . The School of the Future, University of São Paulo, October 23, 2001. – Режим доступу: <http://ciret-transdisciplinarity.org/bulletin/b16c12.php>

Remadier T. Transdisciplinarity and its challenges: The case of urban studies [Електронний ресурс] / T. Remadier. – Futures, 2004. – № 36. – P. 433 – 434. – Режим доступу: <http://transstudy.ru>

Додаткова література:

Гершунский Б. С. Философско-методологические основы образовательно-педагогической прогностики / Б. С. Гершунский // Философия образования. – М.: Московский психолого-социальный институт. Флинта, 1998. – 432 с.

Губерський Л. В. Сучасна філософія гуманітарного знання: парадигми і дискурси / Л. В. Губерський // Педагогічна і психологічна науки в Україні (до 15-річчя АПН України) / ред. колегія Сухомлинська О. В., Бех І. Д., Луговий В. І. – К.: Педагогічна думка, 2007. – Т. 4. Педагогіка і психологія вищої школи. – 439 с. – С. 128 – 142.

Енциклопедія освіти // Акад. пед. наук України; головний редактор В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму у контексті проблем освіти [Електронний ресурс] / В. Г. Кремень // Електронне наукове видання матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. «Гуманізм та освіта» (11–13 червня 2006 р.) / Міністерство освіти і науки України, Академія педагогічних наук України, Вінницький національний технічний університет, Університет Євле (Швеція). – Вінницький національний технічний університет (ВНТУ), 2006. – Режим доступу: <http://conf.vstu.vinnica.ua/humed/2006/txt/06kvkpo.php>.

Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В. Г. Кремень. – [2-е вид.]. – К.: Т-во «Знання» України, 2010. – 520 с. – С. 384 – 395.

Кремень В. Г. Якісна освіта і нові вимоги часу / В. Г. Кремень // Педагогічна і психологічна науки в Україні / відп. ред. О. В. Сухомлинська. – К.: Педагогічна думка, 2007. – Т. 1. Теорія та історія педагогіки. – С. 11 – 23.

Лебедев С. А. Философия науки: словарь основных терминов / С. А. Лебедев. – М. Академический Проект, 2004 – 320 с.

Меньшиков И. В. Содержание образования: самоорганизация междисциплинарности и проблема управления. [Електронний ресурс] / И. В. Меньшиков. – Режим доступу: <http://spkurdyumov.narod.ru/MenSan.htm>

Мокий В. Человечество является единым во Вселенной [Електронний ресурс] / В. Мокий / Интервью брал Р. Болагов // международный журнал культурно-деловой жизни «Золотая Площадь». – 2012. – июнь. – Режим доступу: http://anoitt.ru/about/argumenta_2012.php

Науково-дослідна робота в закладах освіти: Метод. посібник / Укл. Ю. О. Туранов, В. І. Уруський. – Тернопіль: Астон, 2001. – 138 с.

Новиков А. М. О структуре теории образования / А. М. Новиков // Педагогика. – 2005. – № 7. – С. 18 – 23.

Огнев'юк В. О. Філософія освіти та її місце в структурі наукових досліджень феномену освіти / В. О. Огнев'юк // Науково-методичний журнал «Шлях освіти». – 2009. – №4 (54). – С. 2 – 6.

Освітологія: витоки наукового напрямку: Монографія / За ред. В. О. Огнев'юка; Авт. кол.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Л. Л. Хоружа, І. В. Соколова, О. М. Кузьменко, О. О. Мороз. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. – 336 с.

Саух П. Ю. Сучасна освіта: портрет без прикрас (між негативною креативністю ідей і українською вестернізацією) / П. Ю. Саух // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр./ за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф.

«Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти». – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с. – С.62–75.

Трансдисциплінарные исследования [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://transstudy.ru/>

1st World Congress of Transdisciplinarity. Preamble. [Електронний ресурс] / Centre International de Recherches et Études Transdisciplinaires. – Convento da Arrábida, Portugal, 1994, November 2-6. – Режим доступу: <http://perso.club-internet.fr/nicol/ciret/english/charten.htm>

De Mello. M. (2001) The School of the Future, University of São Paulo, Center for Transdisciplinary Education (CETRANS).